

ELŐFIZETÉS:
Egész évre . . . 6 ft.
Fél évre . . . 3 ft.
Negyed évre 1 ft. 50 kr.

A lap szellemi részét
illető küldemények a
szerkesztőnek, anyagiak
a lap tulajdonosnak kül-
dendők.

BÁCSKA.

MEGYEI KÖZÉRDEKŰ POLITIKAI KÖZLÖNY.

HIRDETÉSI DÍJ:
egy 1 hasábos petit sor 10 kr.,
többszöri hirdetésnél olcsóbb.
Nyiltér sora 25 kr.
Bélyegdíj minden hirdetésnél
30 kr.
A hirdetések Bittermann
Nándor könyv- és könyvnyomdá-
jában és a szerkesztőnél fogad-
tának el.
Kéziratok nem küldetnek vissza.

Egyes szám ára 10 kr.

Megjelen minden kedden és pénteken.

Egyes szám ára 10 kr.

Husvét.

Krisztus feltámadott. Ez tény, bizonyosságot tesz róla az írás, bizonyosságot a történet.

A kereszténység első korszakában, mikor az egyház bölcsője, hasonlólag szerzőjének bölcsőjéhez, hitvallóinak vértől pirosított, e vértanuk sorában megjelent a pogány tisztartó előtt szent Makrina. A bíró sajnálhatta ezt a gyöngéd lilium szálát vérbe fullasztani s hogy eltérítse a halálra szánt kegyetlen hittől, ezzel támadt neki: Ugyan hogy tudtok oly elszánt lelkesedéssel ragaszkodni emberhez, ki oly csúfos halállal mult ki a kereszt fáján? Makrina azt kérdezte a pogány bírótól: Honnan tudod, hogy az, kit te csupa embernek mondasz s kit a keresztények a világ megváltójának s jóvendőbeli birójának vallanak, csúfos halállal mult ki a kereszt fáján? Könyveitek beszélik. Igenis, de harmadnap halottaiból föltámadt, ha meghalt, érettiünk halt meg, hozzánk való szerelmében feláldozta magát érettiünk és meghalt; de fel is támadott és él, él, szakadatlanul.

Midőn Napoleon 1805-ben Milanóban Olaszország királyának koronáztatván, a havasokon visszatért Franciaországba, Cenis hegyfokán megállapodván, büszkén nézte jobbra Olaszországot, balra Franciaországot, büszkén nézte lábainál a félvilágot, de csakhamar magába szállván, mely megilletődéssel mondá Bessiere tábornoknak: Ah, ne ámitsuk magunkat. Mi vagyok én törékeny üvegdarabnál, melyet az egek ura, királyok királya egy pillanatra fölemelt. Nem így Jézus. Ő ott áll az idők magasán, az emberiség élén, az ő lábainál vonulnak el a népek és nemzetek hosszú sorozattal, ő él és uralkodik az idők végeiglen. Ő a föltámadás és az élet.

A kereszténység első korszakában keresztény rabnóval történt. Midőn pogány urnője olyas valamit követelt tőle, a mi nem fért lekéhez, a rabnó nyugodtan, de méltósággal azzal védekezett, hogy: Igaz, életem a tied s tied mindaz, ami életemmel végződik — időm, egészségem, erőm, testem és lélegzetem. Mindezt megvásároltad. De azért megmaradt nékem az, a mit semmi féle császár kincse nem képes megvenni. Ugyan mi lehet az, kérdezte a rabszolgatartó. A lelkem. „Lelked“ visszahangoztató a meglepett urnő. S sza-

bad tudnom mit értesz te ezen szó alatt? Éa a bölcselők nyelvén nem tudok szólni, de azt a bennem lévő tudatot értem, a mely azt érezteti velem, hogy van egy létem, mely a jobb rendhez tartozik. A mig ez a láthatatlan hatalom meg van bennem — pedig ez nem hallhat meg — addig nem vagyok képes sem hizelegni, sem hazudni. A pogány urnő meg volt lepve. Hol tanultad, kérdi, e döröszéget? Vagy azt hiszed, hogy midőn holtod után odavetik testedet a többi rabszolgákéhoz, a kiket agyon korbácsoltak s elgyedetett hamvaikat egy közös verembe ássák el, te majd mint öntudatos lény fogsz élni s új örömteli szabad életre kelni? Hiszem és tudom, hogy van egy kéz, mely számadásra vonja a szeleket és visszaköveteli tőlök poromnak minden részecskéjét, melyet az ég négy tája felé elszórtak és én ujjonnan föltámadok e testemben, nem mint a tied vagy bárkinek rabja, hanem szabadságban, örömben és dicsőségben, örökké szeretve és szeretetve. Ez a biztos remény él lelkemben.

Soha ilyet rabszolgától. Az előkelő urnő tört ragadott, mely keze ügyébe esett. Mély seb, mely a rabnó védekező karját érte, volt a felelet e vakmerő beszédre. Feleletnek ez nem felelet e kérdésre. Mi lesz az emberrel, ha sirba száll? Mi lesz mégis? Oh, csak derengne föl valami oly ismeretlen világosság, melynek a sugara behatolna a sirba s megmutatná, mi az voltaképen. A költészet megakart világítani, de valójában csak a küszöbön állapodott meg, mint valami nemtő le-horgasztott fővel s lefordított fátylával. A tudomány belépett s megrémülve, fékevesztett szárnyakkal, a fojtó levegőben kialudt lámpával jött vissza, mert pusztán esontvázat fődözött föl benne. S a bölcselők csak kerülgette egyre s olykor félénken bepillantott, aztán visszahökken s elkezdett fecsegni vagy hebegni s a vállát vonogatva megvallotta, hogy a talány nincsen még megfejtve, a rejtélyt még sűrű fátyol fedi. Oh, csak akadna valamire, vagy valakire, valami jobbra mind-ezeknél, ami eloszlatná a kínos bizonytalanságot. Így vívódott a pogány urnő, midőn apja véletlen halálának hírért vette, míg a rabnő, aki nap-nap után százával látta haldokolni a hitvallókat vajmi más gondolatokon merengett szemben a halállal. Mert egyvalaki a nagyobb és jobb volt a költőnél, bölcsőbb a bölcsnél vagy szócsiszárnál

megtette a kísérletet: leszállott a halálnak sötét nyugvóhelyére, megáldotta azt, amint megáldotta volt a bölcsőt és megszentelte a gyermekkort, így tévén szentté a halált is és a holtak nyugvóhelyét szentélylyé. A legsötétebb estén szállott a sirba s a legverőfényesebb reggelen kelt ki belőle; illatszerekbe takarva fektették oda s a maga romlatlanságába öltözve támadt föl. S e naptól fogva a sír megszünt a keresztény lélek előtt rettegés tárgya lenni, mert az maradt, amivé ő tette — azon barázda, amelybe a halhatatlanság magvának kell vetetnie . . .

Igy már értem az Ur feltámadása jelentőségét. Lelkem imádatos hódolattal tekint föl hitünk szerzőjére és végrehajtójára és szent meggyőződés szívmelegével fogad örök dicsőséget az Urnak, a világ megváltójának.

Feltámadott! Halleluja!

Német színészek Zomborban.

Zombor, 1895. ápril 11.

Schuller eszéki német szinidirektor társulatával e helyütt nem foglalkoznánk, ha a tegnapi előtti városi közgyűlésen, az engedély megadása tárgyában folyt vita közben oly érvelések nem hoztak volna fel, a melyeket szó nélkül hagyunk nem lehet, valamint nem lehet egyszerűen csak regisztrálni azon tény, hogy a törvényhatósági bizottság a város színházát az eszéki német társulatnak 15 előadásra oda adta.

Mindenekelőtt konstatáljuk azon tény, hogy a direktor ur Zombor város törvényhatóságának egy bizottságához, a színügyi bizottsághoz német nyelvű kérvényt adott be. Az ő szempontjából természetesen e tényen megütöznöni nem lehet, annál szomorubb jelenség azonban az, hogy e német nyelvű szini direktori beadványt a színügyi bizottság s még hozzá a magyar állam egy törvényhatósága válasza is érdemesítette.

A jelzett német kérvénynek nem is lett volna szabad határozathozatal alapjául szolgálni, nem lett volna szabad sem törvényes sem célszerűségi okokból.

Aki Zombor város törvényhatóságától — melynek hivatalos nyelve tudvalevőleg a magyar — valamit kér, az tartsa kötelességének ezt a kérelmét magyar nyelvű beadványban előterjesz-

A „BÁCSKA“ tárcája.

A magyar akadémia.

Van Pesten egy ház, mely megállít,
Mert díszsugár ég homlokán,
Mert őrt áll egy tudós család itt,
A költészet s a tudomány;
Itt laknak ők mind egy csoportban
Eötvös, Kazinczy, Berzsenyi;
Nem szobrok ők, mind halhatatlan:
Ők nemzetünknek őrői.

Itt vannak ők mind, Bajza, Toldi,
A szózat híres dalnoka,
Ki most is így kiált: „Hazánk!“
Oh bár megint kiáltana!
Virág, kit a szent tűz hevíté
S a két testvér, kik zengenek,
Kit ringatott a Balaton rég:
A halhatatlan himfiek.

Légy üdvöz ékes csarnok! oltár,
Melynél Mecenás áldozott,
Miért könyörgött Róvaink már
Ki rólad első áldott;
Itt él, viraszt Széchényi lelke,
Kinek ma kettős szobra van,
Ébresztve nemzetünket egyre,
Babért itt aratott Arany.

Nem szült ezüst lant hangja mellett
Téged mint Tébát Amphion,
De ágyudörgésnél teremtett,
Ezer gond közt emelt a hon,
Most szent falad közt fátyla lángol
Virasztra mint hajdan Budán,
Midőn dísz nyert a nagy királytól,
Eredj te is dicső nyomán.

Ott ültek ők szemközt a nappal
Bonfin, Turóczy, anyai más,
Együtt dolgozta a királylalt,
Ha megszünt a harc s lázadás,
Ott olvasott a csillagokban
Királyi nászt, győztes csatát
És dús szákmányt megrakottan
Eredj, mond ékesítsd Budát!

Gyémánt követ, mert lelke könyv volt,
Ráírta Corvinaira,
Ez volt a dísz, büszkesége,
A nemzet büszkesége ma,
Költők, művészek, csillagások
Valának nagy vendégei,
Mert akkor ők Budára jártak
Mind a napot köszönteni.

Egyszer, sötét lett a hegyormon,
Sir esendessé lón Budavár,
Fátyol lengett a néma kobzon,
A nemzet gyászkontósbé jár,
Balassa lantját messze verte
S tengerbe hulltak könnyei,
Egy kincse volt a hon szerelme
S a drága szoltár könyvei.

De hála ég! eltűnt a fátyol,
S im áll a Múza csarnoka,
Bércek közül jött egy apostol:
És föltámadt „Hunyadi Lora“.
Oh tündökölj szent drága hajlék!
Mint régi társad oda át,
Mert annyit ér a legdrágább nép,
A mennyi nagy szülöttet ad.

Holt városok nevét megörzi
Egy régi dóm, vagy góthorony,
Rómáit a Forum Romanum,
És Athenét a Parthenon,
Tied megörzi a mulástól
E fényes márcánypalota,
Hol minden emlékoszlop így szól:
„Mi volt rég Pest! mi volt Buda!“

Hiador.

LESZAKITOTT BÍMBÓK.

Jenő, Béla és Miczike testvérek voltak. Földi létük másját: gyermekévtük éltek. Fejlődő virágocskák voltak még csupán, bimbócskák, melyeknek egykorra szétárasztó illatuk kellemét, üdőségét az emberiség gyönyörítasan magába fogja szívni. Szerették egymást, mint testvérgyermekek egymást csak szerethetik. Együtt játszottak, futkostak, pillangókat kergettek, örültek, enyeglegtek, kacagtak. Bánat még nem nyomta lelküket; szenvedés, csalódás még ismeretlenek voltak előttük; csupán öröm, jólét, boldogság jutottak nekik eddig osztályrésztül. Szülőik előkelőségük fogva gondos nevelésben részesítették őket. Oszinte szeretettel is fűződtek hozzájuk a gyermekek. Szófogadás követte parancsukat, köszönet tettüket.

Télnek idején történt. A duna-vidéki temetőben

teni. Ha ezt nem teszi, minden további szóba állás nélkül, azt kell neki mondani: „Isten hírével” s meg kell egyúttal neki mutatni, hogy hol az ajtó.

Kérdjük tisztelettel, mit szólott volna az eszéki magisztrátus, ha egy magyar színi direktor az eszéki városi színházat, magyar nyelvű beadvánnyal kéri?

Vajjon szóba állottak volna vele? Bizonyosan nem.

Azoknak, akik a színház kiadása mellett szavaztak, számbavehető érvük ez volt: a zombori magyarságot ne féltsük a 15 német előadástól, hiszen ugyi is csak muzsikálni és énekelni fognak, a zene és ének pedig internacionális értékű és hatása s nem sért semmiféle nemzeti tekintetet.

A kérdést azonban nem így kell feltenni.

Mert mi nagyon jól tudjuk, hogy Zombor magyarságát 15 német nyelvű előadás ép oly kevésbé fogja germanizálni, mint ahogy nem fog a zombori polgárság a magyarosodás útján nagy lépést tenni előre azáltal, ha nem tartják meg a 15 német nyelvű előadást. Továbbá, egyéni szempontból, éppen nem keverjük bele a hazafiságot, vagy hazafiatlanság kérdését abba, hogy valaki, ha módja és alkalmá van, végig élvez akár Berlinben, akár Zomborban egy vagy több német nyelvű előadást.

A kérdésnek nem gyakorlati, hanem elvi jelentősége van s nem hiszem, hogy valaki is kétségbe vonná azon állítás helyességét, hogy egy magyar törvényhatóságnak, legyen a szönyegen kisebb vagy nagyobb jelentőségű kérdés, ott, ahol ezen ügy arra vonatkozik: tegyünk-e a német muzsának szemben a magyarral elvi concessiót, — helyes lenne azt határozni „igen, tegyünk”.

Már pedig városunk törvényhatóságának ismert határozatával ez történt.

Egy néhány héttel ez előtt Halmay, magyar színiigazgató kérte a színházat, — nem adták meg; most Schuller, német színiigazgató kéri s megadják.

Hát ez nem elvi concessió a német muzsa javára, szemben a magyarral?

Semmi kifogásunk nincs az ellen, ha a hatóság német színiigazgatót megengedi, hogy *práct* helyen játszsák, ám élvezzék azok, akik ezen élvezetben gyönyörűséget találnak, de hogy az a magyar törvényhatóság, mely egy pár héttel ezelőtt a magyar színiigazgató előtt becsukta a városi színház kapuit, most ugyanezt a német előtt kinyitja, ez — ha kissé felülemelkedünk a gyakorlati kihatás szempontján — sérelem a magyarság érdekeire, melyek még a legalárendeltek kérdésekben is megvédendők, ha a törvény erre módot nyújt.

Állami életünknek elég concessiót kell tenni a német és egyéb idegen nyelvek részére ott, ahol ezt a törvény előírja, ne helyezkedjünk a „nem bánom” politikai álláspontjára ott, ahol a magyarság elvi érdekeiből akár csak egy szemernyi is szóban forog, s a törvény engedményt nem kíván.

Ez nem sovínizmus, ez kötelesség.

A vita során, az egyik felszólaló bizonyos nyos magasabb szempontokat is emlegetett. Elismertük, hogy ha e szempontok fenállának, művelődési s magasabb kulturális okokból indo-

kolt lenne szagítani azon a felfogáson, hogy a zombori színházat a város német színészeknek ne adja oda.

Ez pedig akkor állana elő, ha egy német társulat előadásából e városra nézve olyan kulturális és művelődési haszon származhatnék, mely elől nem lenne célszerű elzárni a város közönségét azért, mert mi első sorban magyar kulturát akarunk s így minden idegen, bármily üdvös befolyás elől el akarunk zárkozni.

Ha ily eset adná elő magát, mi is azt mondanók, oda kell adni a városi színházat, hadd lássunk, hadd tanuljunk mi is olyat, amihez vidéki város létünkre nem igen juthatunk.

De, hogy az eszéki mozgó német társulat zombori szerepléséből e város lakosságára valami nagy kulturális haszon hármoznék, azt e társulat leglelkesebb bámolói sem fogják bebizonyíthatni.

Felhozták azon körülményt is, hogy a színház építéskor az építő részvénytársaság azon elvet mondotta ki, miszerint a színházat mindenféle nyelvű színiigazgató, művész- és büvésztruppnak ki fogják adni, hogy annál nagyobb legyen a jövedelem.

Ilyen elveket követhet egy lukratív célból működő részvénytársaság, de attól a pillanattól fogva, ahogy a színház egy magyar törvényhatóság tulajdonába ment át, s így világosan község jellegűtől magára, a fentemlitett elvnek a magyarság sérelme nélkül többé alkalmazást nem lehetett találni.

Zombor városát, a városi színház kiadásánál nyereszkeskedési szempont nem vezérelheti, előtte csak az lehet a döntő, hogy a városi színház a magyar művelődés és kultúra előmozdítója legyen. Azon indok tehát, hogy a német színiigazgató a 15 előadás díja fejében mintegy 150 frtot fog juttatni a színi alapnak s hogy már csak ezért is helyes kiadni neki a színházat, komolynak nem vehető. Ugy hisszük, hogy városunk nincs olyan szomorú helyzetben, hogy Schuller 150 forintjára rá szoruljon.

Nem hisszük, hogy a német színiigazgató előadásait a közgyűlési határozat jogerőssége előtt megkezdje, mert értesülésünk szerint a határozat felebbezéssel fog megtámadtatni. A felebbezés pedig az 1886. XXI. t. c. 9. §-a értelmében a végrehajtásra nézve felfüggesztő hatálylyal bír, miután ezen szakasz a) és b) pontjában említett esetek egyike sem forog fenn, azaz a birtokon kívül való felebbezést sem a törvény nem mondja ez esetre vonatkozólag ki, sem pedig a törvényhatóság nem határozta el.

*

Igemel, tehát a városi színháznak a folyamodó német színiigazgató részére leendő *átengedése* mellett szavaztak: Alföldy Árpád dr., Ehrlich Nándor, Falcione Nándor dr., Fejér Gyula, Fratricsevi Aszt Vince dr., Jauch Ferenc, Kandler József, Konyovits Simon, Kozma László, Molnár Gyula dr., Paul Kálmán, Pocsay Sándor, Zákó István dr., Schlagger Gyula, Vukicsevi Péter, Thurszky Jenő, Gertinger Pál dr., Dekker Pál dr., Valter Nándor, Gyurisits György, Lallosevi István, Heinecz Kálmán, Auth György, Bikár Vazul, Raicsich Károly, Bugarszky Miklós, Szilávy Ferenc, Szabó Sándor.

Nemmel, tehát a színháznak a német director részére leendő *átengedés* ellen szavaztak: Ambrozovits Gyula, Baloghy Ernő dr., Bittermann Nándor, Donoszlovits Vilmos dr., Drakulits Pál dr., Henneberg Sándor, Radicsevi Sándor, Szakáll Adorján, Szondy Mátvás, Tárcazy Mór.

A községi alkalmazottak érdekében.

Nem számítva a határozott életpályával nem bíró községi adóvégrehajtókat, körülbelül 270—300 főre megy azok száma e vármegyében, kik akár más hajlamaikat követve, akár más okból a községi közigazgatás szolgálatába szegődve, mint a jegyzők segéd-munkásai, hogy ne mondjam munkatársai, nap-nap után tologatják a közigazgatás nehéz szekerét. Hogy mit végeznek ezen olcsó, a községek pénztárából igen silányan dotált egyének: azt csak felettes hatóságai tudják; tudják, de ugylátszik nincsenek mindig abban a helyzetben, hogy anyagilag is méltányolhatnák. Nem nehéz átlátni, hogy ezen háromszáz főre rugó testületnek csak nagyon kevés százalékát fogja azon szerencse érni, hogy előléptetés által jegyzői állomásokat nyerve, magukat és nem ritka esetben családjukat, legalább az anyagi gondoktól megszabadítva érezhessék.

Mert bizony ezen testület alkotásától, 1878. évtől, számítva napról-napra öregszik, s a fiatalabb nemzedéktől való pótlás dacára is, tucat-számra találkoznak olyanok, kik nem ritkán ugyanazon helyen állandóan megmaradva, ma már egészségük hanyatlása, hajszálaik deresedése és sokszor felnőtt gyermekeik jelenléte által emlékeztetnek az idő haladására.

Képzelteti mindenki, hogy mi vár ezen szerencsétlenekre, kik 300—400 frtos fizetésükkel kénytelenek éldégléni és épen nincsenek abban a helyzetben, hogy valamit öreg napjaikra félretehessenek. Ezen kérdés tárgytalan volt eddig, mert a nem oly nagyon régi testületnek csak elvétve akadtak egyes tagjai, kik munkaképtelnekké lettek. De el fog érkezni az időpont, melyben tömeges rokkantság fog beállni.

Nagy baja van az államnak az 1848/49-es honvédek segélyezésével, de meg van hozzá legalább a fedezete. Vármegyénk azonban talán fájdalmasan, de tehetetlenül fogja szemlélhetni az ő dolgában elviselt és munkaképtelenné lett 1848-asokat.

Mert csak a legkritikább esetben fognak oly áldozatkész és egyúttal anyagilag is jól szituált községek találkozni, mint Mohol vagy Ó-Becse, melyek elaggott tisztviselőiknek kegydíjat adni készek és képesek. Ezek előtt kalapot kell emelni, mert humánusan és igazságosan tudnak érezni, gondolkodni és határozni.

Önkénytelenül azon kérdés lép előtérbe, hogy hát mi lesz a többi községekben munkaképtelenné váló egyénekkel? Erre bizony felelni nem könnyű, sőt lehetetlen; hisz tudunk esetet, hogy egy a községi iroda alkalmatlan volta miatt reumát kapott egyén gyógykezelésére kért 50 frtot csak a legnagyobb könyörgésre szavazta meg a képviselőtestület, holott látta és tudta minden tagja, hogy a betegséget a rossz iroda-helyiség és elégtelen fűtés okozta. Ily és hasonló előzmények után

holyongtam. Nehéz, ködös volt a levegő, fehér mezbe öltöztetve az egész természet. Egymást érintve enyhén zörögtek a sárga kettőssorú vén hársainak ágai, alattuk a marvanykók fényes betűi is alig ki-kicsillogtak a zuzmára alól.

A természet ünnepélyes esendje uralkodott a halottak otthonán. A föttől jobbra levő kápolna nyitott ajtaja előtt néhány ember tolongott. Felejtük tereltem lepteimet. Cseledek, kívánsói ven anyókák voltak. Két rendőr tartotta távol az alantabb közeget, uri közönségnek előzekenyen utat készítve. Azon csodálkoztam leginkább, hogy gyermekeket egyáltalában nem bocsátottak a kápolnába, sőt még közlebe sem. Egy mellettem álló aszonyság tudata velem, hogy két testvér-füeska ravatala van benne kiterítve. Elragadta őket a difteritisz.

Átlépve a kisdud szent hajlék kliszöbét, a szük helyiség közepén egy állványon egymasmellé elhelyezve két kis fehér ércoporsó öltött szemembe. Mindegyikben egy-egy csukottszemű, halványkékes arcu fiúgyermek pihent, összekulcsolt, imára készült kezekkel. Talán imádkoztak is vagy álmotdák örökös tavaszról, mennyei augsyalokról. Oly szépek voltak halálukban is, csak ajkaikról hiányzott a bíbor színe: a pir, szájuk szélei, ornyilasaik fel voltak marva. Testükhez fekete ruha simul, fejük felett szegfü koszoruk a veszteségük feletti fájdalmat jelképeztek. A koporsók körül égő viaszgyertyák sárga fényükkel a füeskek arcvonásait még jobban elhalványították. Néhány lépéssel oldalt fordultam s aranyzínű betűkből összetett két felirat tűnt fel nekem:

„Szentessy Jenő élt nyolc évet.”

„Szentessy Béla élt hat évet.”

Meghökentem.

A sárga csendjét e percben két kócsi dőcögése szakította félbe. A fogatok megálltak. Egy sűrűn elfátyolozott női alak melyen hajtott fövel egy férfi karjára erősen támaszkodva közelgett a kápolna felé. A halottak szülei voltak. Őket követték a legközelebbi rokonok. Az anyai fájdalom kitörése gyermekei ravatalainak megpillantásánál leirhatatlan. Oh egy anya gyermekeinek vesztét sirató, kétségbeesett bensője a tébolyodott kedé-

lyével rokon, egyértelmű. Hiszen egy gyermek halála is már nagy csapás, hát két léte tavaszát élő csemetének egyszerre történő megnyesése, megsemmisítése?! Ó az anya, ki gyermekeihez legközelebb állt, szíve minden boldogságtól, élete minden örömtől megfosztva, — sirt, jajveszékelt. Önkívüli állapotában ravatalról-ravatalra vetette magát, könnyei megnevdesíték a szenvedés jeleit magán viselő arcát s az üres kápolna falai a feljajduló hanghullámokat visszaverdették.

Nem nézhettem tovább a jelenetet, kifordultam a kápolnából s szememből önként lepergő könnyeimől nem tudtam szabadulni.

A toronyka ércharangjának hangja élesen megcsendült, a gyászszertartást végző pap közeledt jelezve. A holttesteket a kápolna bejárata előtt egymasmellé állították, hol a szokásos módon beszenteltettek. Ezután újból megkondult a kis harang s a menet szomorúan tartott a néhány lépésnyire ujonnan készített sírbolt felé. A láthatár lassanként borulni kezdett, a testvérfiukat örök álomra csalogatva, midőn koporsóikat mindenkoron árnyborította nyugbelyeikre bocsátották. A pap „Requiescat in pace”-je meghatóan átzengett a levegőn, mialatt göröngy göröngyre hullt.

Az elhunytak anyja még egyszer tompán felsikoltott, azután erejének még meglevő parányát is elveszítve, bágyadtan, ajtulan férje karjaiba dőlt...

Zsibbasztó érzés fektűt tagjaimra s helyemből nem tudtam elmozdulni. Merően bámultam a korán kimultak rideg új otthonát s azon eszmélődtem, hogy minő kegyetlenül, mostohán tud ez a végzet az ő alkotta eszes, nemes teremtményével elbánni...

Este volt.

A hold fénylő óvével eloszlatta a sötétséget. A csillagok milliói a csendes tavaszi éjszakát beragyogták. A duna-vidéki temetőnek egy sírboltja előtt egy gyászba öltözött nő térdelt, négy éves kis lányát erősen magához szorogtatva. Előttük hideg márványkő emelkedett az égnek, melynek tetején két leszakított rózsabimbót világitott meg a hold sugara.

A nő imádkozott, a lányka az eget szemlélte. Egyszerre felkiáltott:

— Ni ni, nézd csak mama, két olyan szép csillagocskát látok az égen. Ah milyen szépek... hogy fénylenek! Jaj... de most mit láttam?!... Egy harmadik csillagocskára is megjelent a kettő között, de aztán birtelen lehullott, eltűnt...

A nő nem felelt, csak görcsösen, fájón zokogott...

... Két hét múlva Micike is a difteritisz áldozata lett.

A sírkőre még egy harmadik leszakított bimbót véstek a másik kettőhöz.

Ifj. Rapp J.

Pisypheus.

Kacagtam azt, ki halgatag reménnyel

Repülni kíván fellegek felett, —

Ki tenger mélységét lemérni vágyik

És ott kutat, hol lélni nem lehet;

Ki gondolattal jár a végtelenben,

Szabályt teremt az égbolt rendszerének, —

Ifjúvá tenni vágyik aggot, vénét

S megszabni azt, a mi megmérhetetlen.

Kacagtam azt, ki hulló hóhelybe

Nyáronnyit virágot ültetett,

Ki este vár a hajnal pirkadásra

És holdsugárt nyer a napfény helyett.

Ki hogy messzebbre lásson, mélyre szállott

És hegy helyett a föld gyomrát kereste;

Kit felszítettek kínos keresztre,

Midőn a trónra, hatalomra vágyott.

Kacagtam azt, ki hogy feledni tudjon,

Mindig ott járt, hol nyerte bánatát, —

Ki, hogy szeretni tudni megtanuljon,

Futott szerelme tárgyától tovább;

nem vü
dölt és
törvény
között,
előterjes
korlátol
ségek s
nem eg
életen é
Ne
levő i
tásánál
községi
köttes
szolgá
pénzügy
jelentés
szemben
nem bo
Hogy
munká
vül, az
ságban
község
tani fo
hozott
számát
Ne
karral s
miért n
egyesül
tekintel
szerenes
és azoka
irodai s
forintok
tési hely
geket, a
érdekebe
háza,
stb. a v
alakra, s
lom, h
épen ebb
öregedet
szellemi
dolognak
sok hely
összerak
e mellett
hetlen, d
alkalmaz
lealzó a
középis
ellátott
nincs.
Nem
tüzoltói
által figy
személyz
nem is n
központ
az igaz
mes egy
nek. Az
szedik s

nem várhatni, hogy a községek a munkából ki-dőlts és előregedett hivatalnokait istápolják; hisz törvény őket erre nem kötelezi, s ily körülmények között, ha a segély vagy kegydíj iránti kérvény előterjesztetnek is, sokszor az anyagi eszközök korlátoltsága, néha azonban az érdekelt községek szűkkeblűsége miatt célra nem vezetne, s nem egy esetben guny lenne a felelet az egész életen át végzett terhes munkáért.

Nem lehet azt sem várni, hogy a szóban levő irodai személyzet apasztassék, sőt szaporításának szükségessége evidens. Nézzük csak a községekkel akár közvetve, akár közvetlenül összeköttetésben álló miniszteri, vármegyei, árvászéki, szolgabírói, a különféle foku igazságügyi és pénzügyi hivatalokat: az utóbbi időben mindenütt jelentékeny munkaerő szaporodást látunk, melylyel szemben a községeknek 1878. évben, akkor is nem bőkezűen felállított személyzete áll szemben. Hogy ennek dacára ideig-óráig még győzi a munkát, az a már elért kellő iskolázottságon kívül, az éjjelt nappallá tevő szorgalmas munkaságban találja magyarázatát. Természetes, hogy a községi szellemi munkások szaporítása, gyarapítási fogja a bizonytalan sorsra és jövőre kár-hoztatott, már most is több száz főre rúgó egyének számát.

Nem kutatom, hogy az említett, s a jegyzői karral szoros viszonyban álló irodai személyzet miért nem talál a vármegyei jegyzői nyugdíj-egyesületben helyett; csak konstatalom, hogy e tekintetben sopron- és temesvármegyei kollégáik szerencsésebbek. A vármegyei alapokat teremtett és azokat naponként gyarapítja és pedig a jegyzői irodai személyzet az, mely krajcárként és forintként szedegeti össze és terjeszti rendeltési helyére a különféle bírságokból befolyó összegeket, anélkül, hogy ugyanezt a maga jövője érdekében is tehetné. Gyűjt ugyanis a szeretetházra, ipari célokra, állategészségügyi célokra, stb. a vármegyének; szegény, rendőri, tűzoltó alapra, stb. az egyes községeknek. Nem kifogásolom, hogy a szeretetházra gyűjtenek, mert talán épen ebben találhatunk menedéket majd az előregedett, hajléktalan és munkaképtelen községi szellemi munkások. Azt sem tarthatom fölösleges dolognak, ha a már létező rendőrség, vagy a még sok helyen nem létező tűzoltók alapja javára összerakják az arra szánt garasokat. Nem kellene e mellett a már 17 évi próbát kiállt, nélkülözhetlen, de idővel okvetlen segélyre szoruló községi alkalmazottakról egészen megfeledkezni. Nagyon lealázó állapot bizony az, ha egy hat, vagy nyolc középiskolát végzett, sokszor jegyzői oklevéllel ellátott egyének százainak jövőjéről intézkedve nincs.

Nem kételkedem, hogy az aki a rendőri, tűzoltói stb. segélyalapokat megteremtette: soraim által figyelmessé téve, a községi segéd- és kezelőszemélyzet részére is fog alapot teremteni, ha nem is nyugdíjalapot, legalább segélyalapot akár központosítva, akár községenként elkülönítve, hogy az igazán segélyre szoruló és különben is érdekes egyének abból szükség esetén részesülhessenek. Azt hiszem, az érdekelték jobb kedvvel szedik és terjesztik be akkor a többi alapokra

eső járulékokat is, ha tudják, hogy néha-néha a saját segélyalapjukra szintén küldhetnek be egy-pár forintocskát.

Végül — úgy tudom — Budapesten már fűnáll a magántisztviselők nyugdíjalapja. Talán a községi alkalmazottakat hatósági jóakarattal lehetne reábirni, hogy ezen nyugdíjalapnak kötelezőleg és testületileg tagjai legyenek; itt 25—30 frt évi befizetés mellett legalább némi nyugodtsággal nézhetnek elébe a jövőnek.

Ujvidék története.

(Irtá Erdújhelyi Menyhért. Kiadta Ujvidék szab. kir. város közönsége. Ujvidéken, 1895. 1—455. l.)

Ujvidék szab. kir. város törvényhatósága hazánk ezredéves fennállásának nagy ünnepeit a maga részéről is maradandó becsű emlékművel óhajtván megörökíteni, már 1892. évi április 7-én tartott közgyűlésében elhatározta a város történelmi monografiájának megírását. A szép és nehéz munka elkészítésével a város egyik akkori segédlelkészét, Erdújhelyi Menyhértet bízták meg, aki nemcsak mint pap és hittanár, hanem mint történetíró is egyaránt kitűnt. Erdújhelyi azóta két teljes éven át a legnagyobb ambícióval dolgozott Ujvidék történetének megírásán, s bár időközben két önálló műve („Péter és Bánk bán összeesküvése”, „A karlocai patriarchatus és a boszniai gör. kel. egyház”) is jelent meg s azonkívül több hirlapban és folyóiratban állandó munkatársként szerepelt, mindazáltal sikerült művét már a múlt évben befejeznie és saját alá adnia. A szépen kiállított, vastkos, oktáv, 455 lapra terjedő kötet magyar, német és szerb nyelven a napokban jelent meg, s midőn ezt konstataljuk, mindenképp Ujvidék szab. kir. város törvényhatóságának mondunk a szaktudomány nevében köszönetet és elismerést, hogy tetemes anyagi áldozattal hozzájárult a hazai történet-irodalom gyarapításához, kétszeres érdem ez erre a városra nézve, mert nemzetiségi várossal van dolgunk, a mely nemcsak példát nyújtott ezáltal számos más hazai törvényhatóságnak, hanem liberalitása által igen sok tőzgyökéres magyar várost hátrébe szorított.

Erdújhelyi Menyhért, jelenleg immár kis-körösi administrator, a tudós szerző szép munkát végzett és most megjelent könyve bizonyára méltó helyet fog foglalni a milleniumra megjelenő monografiák között. Kétszeresen örvendünk ezen, mert Erdújhelyi bár most már nem lakik közöttünk, ő egészen a mi embertünk, bácskai földünk s a vármegyei történelmi társulat egyik legképzettebb és legbuzgóbb tagja és munkatársa, a megyei hirlapok közül a „Bácska“-nak sokat írt, a most készülő vármegyei monografia pedig ugyancsak az ő jeles tollából fogja közölni az itteni róm. kath. egyháznak úgy az általános, mint részletes történetét.

Ily tudományosságú és irodalmi készütségű férfival szemben felmentve érezzük magunkat attól, hogy a szerző most megjelent nagy művét holmi kiesinyes szempontok avagy alacsony irodalmi mérték szerint mérjük, azért a tartalom részletes ismertetésébe és szörszálhasogató bírálatába nem bocsátkozunk, hanem a művet a kutatás és feldolgozás főbb szempontjai szerint méltatjuk.

Mindenesetre nagy érdeme a szerzőnek, hogy kutatásaiban úgy az anyag terjedelme, mint annak fontossága körül megtartotta a kellő határokat s így minden nagyobb levéltárat (a bécsit, budapestit, megyeit, kalocsai-érseki, karlocai patriárkai, ujvideki püspöki, ujvideki városit stb.), minden jelentékeny könyvtárat és oklevéltárt, végül mindazon nyomtatott műveket igénybe vette, amelyek egy ily szabású történelmi mű megírásához szükségesek és ezen bő apparátus mellett sem lett munkája sem terjedős, sem aprólékos. Másik fő érdeme abban áll, hogy tárgyának feldolgozása nemcsak szigorúan objektív, nyelve és előadása nemcsak szép tiszta, sőt itt-ott lendületes, hanem érvekre alapított állításai, következtetései, az okok és okozatok nyomozása, az ellenvelemények cáfolása által egy oly város és vidék hely-

történetét helyezi tiszta világításba, amely minden tekintetben egyike a legnevezetesebbeknek az országban.

Bármely történelmi munka értéke természetesen első sorban az adatkészlet és a forrástanulmányok minőségétől függ, az előtűnk fekvő múlt is azt kell tehát első sorban vizsgáljunk, vajjon felhasználta-e a szerző mindazon forrásokat, amelyek Ujvidék város történetére közvetlen vagy közvetett vonatkozással vannak. A kritika e tekintetben is megnyugvással konstatalhatja, hogy szerző a történetírás jelenlegi segédeszközeit, a hozzáférhető irott és nyomtatott forrásokat, a levéltárakat úgy, mint a könyvtárakat, sőt az egyes intézmények irattárait lelkiismeretesen átbúvárta s ami fontosat vagy lényegeset talált, a város monografiájában fel is használta.

Ily buzgó és gondos forrástanulmányok után sikerült szerzőnek Ujvidék múltját a legrégebb időktől a legújabb korig egészen hű világításba helyezni, ami épen nem kis érdem, mert a tömeges adatbúvárlat dacára is sok hiány mutatkozik olykor a történelemben s e hiányok pótlásáról, a kétséges vagy nem világos tények tisztázásáról a szerzőnek magának kellett a tények egybevetése s az adatok megrostálása útján gondoskodni. Erdújhelyit általában helyes logika és kiváló judicium jellemzi, aminek folytán következtetései legtöbbször helyeseknek és igaznak bizonyulnak.

A mi a mű feldolgozását illeti, szerző itt is helyes szempontok szerint járt el. Megtartotta az ó-közép- és ujkorok hármastatár-vonalát s ezen keretekben helyezte el a város múltjára vonatkozó adatokat. Az ó-kornál igen helyesen az első sorban a praehistoriával foglalkozik, azután a vidékünkön egykor élt népek viselt dolgainak ismertetésére tér át, nevezetesen részletesen tárgyalja a jazygok, rómaiak, hunnok, avarok, gyidák és szlávok történetét, közben bővebben foglalkozván az Ujvidék határát is érintő u. n. római sáncok kérdésével, melyeket szerző is barbár eredetűeknek vélelmez.

A középkort a magyar honfoglalással kezdi s a mohácsi veszedelemmel végzi szerzőnk. Ujvidék történetének ez a korszaka igen érdekes, mert bár nem valami nagyon sok adat áll rendelkezésre, mindazáltal e város mint földesuri birtok, mint dunai révhely és mint Pétervárad elővárosa sok nevezetes esemény színhelye is volt. Szerzőnk itt első sorban a város keletkezésével és első földesuraival foglalkozik, azután áttér a belakuti apát-ság ismertetésére, majd pedig igen érdekesen szövi be a mai Pétervárad keletkezésének történetét. Azután az Ujvidék határterületén létezett községek és városok ismertetésére tér át, s miután ekként feltárta az olvasó előtt e vidék egykori virágzó voltát, elmondja végezetül a mohácsi vést közvetlen követő pusztulás szomorú fázisait.

Az ujkort a török hódoltság kora, majd a hódoltság alól való felszabadulás, a hatósági élet ujjaéledése, a határvidéki szervezet keletkezése és megszilárdulása, végül Ujvidék szabad királyi várossá való emelgetése képviseli a város történetében, mely utóbbi ponttól kezdődik a város életének szerző által is praecisebben körvonalozott ujkori története. Az 1748—1848-ig terjedő század a fejlődő és megerősödő város legérdekesebb történetét foglalja magában, s midőn a 48/9-iki szabadságharcot közvetlen követő események előadásával szerző a város politikai történetét berekeszti, csak sajnálhatjuk, hogy az ezután következő legújabb időszak történetét nem élvezhetjük.

Az itt említett általános történet mellett meg kell még emlékeztünk arról is, hogy szerző Ujvidék monografiájában a város kulturtörténetéről nemcsak meg nem feledkezett, hanem arra kiváló gondot fordított. Az egyházak, iskolák, humanus intézetek, egyesületek, társulatok, gazdaság, ipar és kereskedelem, irodalom és művészet stb. mind külön-külön, sőt itt-ott korszakok szerint is elválasztva tárgyalta, mi által élénk képet nyertünk egy rohamosan fejlődő város kulturális előhaladásáról. Főleg a szerb egyház, a szerb egyesületek, intézetek s a szerb irodalom és művészet beható ismertetésével foglalkozik szerző, a minék folytán műve külön specialis értékkel is bír, mert e tárgyról alaposabb és kimerítőbb dolgozat nincs a mi hazai irodalmunkban.

Örvendünk tehát, hogy Erdújhelyi Menyhért imit röviden ismertetett nagybecsű műve által nemcsak Uj-

SZERELEM ÉS GYŰLÖLET.

Bátran beüleék regénynek is, hanem a tárgy inkább karcolatnak való. A főszereplők: egy pincér és egy kasszírónő. (Itt megint azt lehetne gondolni, hogy mégis csak regény lesz az s végül az stíl ki, hogy a pincér és kasszírónő egy második emeleten lévő szobában közös megegyezéssel öngyilkossá lesznek.)

Tehát meg kell magyarázni a dolgot egy kicsit s be kell tekintenünk a főpincéri és kasszírónői életbe. (Holmi leleplezésektől nem kell tartani.) A fődolgoz az tudni, hogy miért hívják pénztárosnőnek azt a hölgyet, a ki tulajdonképen nem szed pénzt s hogyan lehetséges az, hogy a főpincér, a ki a borra volt, meg a bevételt (a mi nagy üzletnél sokra megy) egy szarvasbőr-tárcába rakja és mégis tudja, mennyi jár abból a gazdájának?

Mindezen titkos dolgok felderítésére szükséges egy kis

Előjáró beszéd,

amelyben röviden elmondatik mindazoknak, a kik még nem tudnák, hogy azok a kasszírónők a kik kora reggeltől, késő estig ott ülnek a ragyogó tükrök között, körözve szépen köszörült likőrös flakók és sok butaságot beszélő urfik által — ezek a szegény hölgyek igen szánandó teremtetek. Rendesen egy igen hosszú történet fűződik ahhoz az uthoz, mely a ideig vezet, de ez utat sokkal rövidebb idő alatt meg ebet járni, mint elmondani. (Szerencsém, hogy nekem egyiket sem kell megcselekedni.)

Ezek a szegény szánandó hölgyek rendesen teljes ellátásért s havi 15—20 frtnyi fizetésért naponként 16—18 órán át ott ülnek a „kasszában“, gondosan kirakosgatják a cukorkákat s még nagyobb figyelemmel írják be egy „Isten nevében“ felirattal ellátott rubrikás könyvbe, hogy hány kapuciner, piccolo, stb. kelt el, feljegyzik a tekeasztalok, kártyák, dominók, sakkokók, stb. illő járandóságát, szóval feljegyznek mindent, a mit a gazdáéból eladnak a főpincér és ennek alpcincerei.

Ilyen hölgy van alkalmazva minden nagyobb kávéházban és vendéglőben. (Utóbbi helyen rendesen a konyhában van elfoglalva s nagy fekete táblára írja rendesen a kiszolgált ételeket.)

*Ki, hogy tanuljon élni háborítlan,
Bélcéte magát harcok zajába;
Ki nyílt homlokát jár a nagy világra,
Bár homlokán a szígyenbélgy ott van.*

*És nem tudok magam felett kacagni,
Ki mindezeknél még rosszabb vagyok,
Ki, mint a gyermek bicot holdsugarhoz,
Elérhetetlen tárgy után kapok.
Vágyom letörni azt a szép virágot,
Mely nem nekem, de másnak van termetec.
Benézni vágyom két derült szemedbe,
De nem engém a fény, mit benne látok.*

*Mig mást ölelsz szelíden lágy karoddal
Rajtam pihen megáldott két szemed, —
S én azt hiszem az én örült szívemmel,
Hogy azt neki csak kellelten teszed.
Ha másnak ajkán látom ideo ajkad
Egy hosszú, hosszú csókban egyesülni:
Óh, úgy tudom magammal elhívetni,
Hogy szíved akkor nem dobog — de hallgat.*

*Óh! hogyha látnád reszkető karokkal
Hogy ölelem elképzelt árnyadat;
Átmatlan átvirrasztott éjszakákon
Mindig itt vagy, csakhogy láthassalak,
S ha kebleden vélek már megpihenni
És boldogan hallgatni pihégséd:
Mint ködlep eloszlik drága képed, —
S mit ölelek, óh az csak semmi — semmi.*

*Mint hamu alatt a pusztító zsarátnok —
Egy titkos láng emészté lelkemet, —*

*És annál kínosabb, mert elbeszéltem,
Panaszlanom — hiába — nem lehet.
Csak úgy kínlódom, mint a kis bogárka,
Mely gyilkos póknak hálójába szállott:
Csak vergődöm, s tudom hiába várok
Mentő kezekre, megszabadulásra.*

*S ha mind e kint, e bánatot feledve
Boldogsággomnak célját hajszolom,
Ha céomat már-már elérni vélem,
Ha már öröm sugárik arcomon:
Miként cherub az éden ajtajában
Előme állanak tiltó kezekkel:
Eddig, — tovább nem! Nem tied, ne vedd el.
És én küzdöttem oly sokat, hiában.*

*S miként az öregék szegény királya,
Újból szövik tündéri álmat.
Valami ismeretlen hatalom hajt
Olyant kívánni, mit tán nem szabad;
Keresni azt, a mi elérhetetlen,
Biztatni lelketem hű reménygel —
Hogy bánatom tán így felejténem el.
És szenvedek. — Hiszen azért születtem.*

*Maradj tovább is biztató sugárnak,
Hogy áhitattal nézhesek reád.
Jelenj meg nálam hosszú éjszakákon,
Hogy kinjaim lecsillapítanád.
Szellemkezed tedd égő homlokomra,
Nyugtasd el harcát háborgó szívemnek:
Hogy álmaimban bár boldog lehessenek.
S reggel szállj el, mint könnyű felleg fodra.*

Latinovits Stanci.

vidék szab. kir. város közönségének nyújt élvezetes és tanulságos olvasmányt, hanem a fentebb érintett irodalmi értékből jeleségeinél fogva egy oly jeles új művel gyarapítja hazai irodalmunkat, amely egyrészt nagy létszámú pótól, másrészt pedig méltó díszítéssel foglalkozni látszik. Millenárius monográfiák érdekes sorozatának. Ezért a millenárius monográfiák érdekes sorozatának. Ezért a millenárius monográfiák érdekes sorozatának. Ezért a millenárius monográfiák érdekes sorozatának.

Dudás Gyula dr.

Árvízveszély megyénkben.

A Duna és Tisza áradása folytán bekövetkező esetleges veszélyek még mindig rettegésben tartják vármegyénk folyómenti lakóit. Most már valószínű, azonban, hogy nagyobb veszély nem fog bekövetkezni.

A Duna lassan bár, de apad. Apadásával természetesen az annyira közel volt veszély is mindinkább eloszlik. Legnagyobb a veszély még most is Bezdánban.

A Tisza még folyton árad; a Tiszamentén tényleg lehet még nagyobb veszélytől is tartani.

A hatóságok, élükön Schmausz Endre alispánnal, ritka lelkiismeretességgel tesznek meg minden óvintézkedést s csupán ennek fogjuk köszönetét, ha néhány jelentéktelenebb gátszakadással kívül nagyobb baj nem fog bekövetkezni.

A tegnapi nap folyamán a következő távirati tudósításokat kaptuk:

Apatin, 1895. április 11. Helyzet változó, apadás lassu, töltések atazva, megerősítések s kiszáritások miatt munkaerő kirendelve.

Bezdán, 1895. április 11. Vizállás 647 cm.

N.-Palánka, 1895. április 11. Vizállás 635 cm.

Ujvidék, 1895. április 11. Vizállás 631 cm.

O-Kanizsa, 1895. április 11. Még minden védvonalunkat tartjuk, szt-János zsilip felszakadt, elől szárfalat buzatunk, folyton árad, délkeleti szél keletkezik.

Apatin, 1895. április 11. Vizállás 663, szöntai társulatnál veszedelmes átázásról beszélnek.

Zsabyia, 1895. április 11. Vizállás 680, tegnap Zsahya veszélyben forgott, de védekezés sikere folytán veszély elmult.

Budapest, április 11. Vizállás 465, Baja 643, Mohács 639.

Vettük még a következő tudósításokat:

O-Kanizsa, 1895. április 8. A Tisza a legutóbbi napokban oly rohamosan áradt, hogy a város belterülete s nagy kiterjedésű határa a legnagyobb veszélynek nézhetett eleje. Ott, hol máskor, mint az 1879. vagy pedig az eddig ismert 1888. legmagasabb vizálláskor nem kellett rettegni, alig látszottak ki a töltések s 8-an este Körmöczy László bíró s Mihály Sándor jegyző intézkedésére megalakult a vészbizottság, sőt jelentős tételű szolgabíróhoz, honnan is a közérő kirendeltetett. Hogy mennyire indokolt vala az elővigyázat, mutatja az, hogy 8-an reggel már elérte a Tisza az eddig ismert legnagyobb magasságot s ijeszítő mértékben növekedett. A vészbizottság legott megkezdte működését, kirendelte a közérő, dobszóval hirdette ki 8-an este a fenyegető veszélyt, a távoli szállásokra pedig futárokat küldött, hogy a gazdák haladéktalanul kocsikkal jöjjenek a töltési munkálatokhoz. Nagymennyiségű rőze, nád, deszka s cölöpök hordattak ki a Martonos felé terjedő útra, a munkások részére pedig szalonna s kenyér s a lovaknak szena rendeltetett. Emberfeletti erővel indult meg a küzdelem a létért s a becsületesen szerzett vagyonért. Minden fáradozás haszatlannak látszék, mert a közeli zsilipnél a töltés csurgott, Mészégtől a partot atahaga a víz, a határnál levő megyei töltést megrepedt, Adorján felől is rossz hírek jöttek, az eső pedig nagy eseppekben esett. Azonban a küzdelem csak tartott tovább és tovább. Újabb csapatok jöttek s kétkedés és remény között munkálkodtunk. A víz pedig egyre nőtt. 8-an éjjel 11 órakor már az 1888. legmagasabb viznél 10 cm-rel többet mutatott a vízmerce. Ekkor azonban megállapodott s reggeli 5 órakor elkezdtek rohamosan apadni s apadt 40 cm-t, még pedig, mint utóbb megtudtuk, a gyalai szakadás következtében. Ez megmentett bennünket, mert az apadás ideje alatt a megjelent főszolgabíró, Matkovits Lajos erélyes intézkedése folytán

is töltéseinket, nyulátjainkat annyira megerősítettük, bár 9-én esti 8 óratól 10-én reggeli 6 óráig 24 cm. áradás mutatkozik, bátran vesszük fel a küzdelmet a bős elemekkel.

A 8. és 9. éjlele sokáig félve emlékezünk, mert alig volt valaki, aki alomra merne volna hajítani, sőt a Körös-utakból, az alacsonyabban fekvő házakból páni félelemmel kimenekült a lakosság a magasabb pontokra.

Eddigélé is némi rombolást okozott már a tiszaparti házakban az áradás, így Verebes Lojzi haza tönkre ment s ily sorsnak néznek elebe Soti András, Bagi N. s Dömök Ferenc is, kiknek háza küszöbéig ért a víz s kezd benn fellakadni.

Eismerés illeti meg úgy az előjáróságot, mint az Ö. T.-et s nemkülönben a vészbizottság tagjait, hogy kitartó buzditással vezetik a védelmi munkálatokat.

Ujvidék, 1895. április 8. Ujvidéki levelezőnk írja, hogy ott aggodalommal néznek a jövő elé. Az ujvidéki katonai bástyának két részletén a sebes ár ledöntötte a falak kupoláját és rohamosan tölti be a sáncok türegeit, ha nem apad a víz, kedden reggel át-hágja a sáncot és előnti a vasut menteni Lima rétet, de előntetheti a sétányt is. Még nagyobb a veszély a Kátyra vezető dunai töltésen, hol a töltéseken rést nyitott a víz: éjjel-nappal védekeznek. A dunagőzhajózási társulat raktára vízben áll, az államasvutak raktárát egyedül a mult év őszén emelt egy méter magas új vasuti töltés mentette meg eddig az elpusztulástól, ha pedig még 30 cm-t nő a Duna, azt is előnti az ár; sőt a várbán a tábornok-varparancsnok lakása előtti téren hidlásokat kellett alkalmazni, mert elfeledték a csatornát idejekorán betömni, a késői betömés pedig nem volt légmentesen elkészíthető. Szakközgegek véleménye szerint a dunai vizállás megfogja haladni az 1876. évit.

Ujdonságok.

Lapunk tisztelt közönségének a husvét-i ünnepek alkalmából kívánjuk, hogy a feltámadás magasztos ünnepére a legnagyobb örömben találja. — Mai számunk két ív tartalommal jelenik meg, kárpótlásul azért, hogy a kettős ünnep folytán legközelebbi számunkat pénteken (április hó 19-én) adjuk ki.

A nagyhét. A zombori róm. kath. templomban a nagyheti szertartások a következő rendben fognak megtartani:

Nagyvéneken reggel 8 órakor német prédikáció, mely után közvetlenül tartatik az előszentmise a Passióval és kereszttámadással; mire a Szenteg a szent sirhoz vitetik, ezután bunyevác szent beszéd. Délután 3 órakor magyar sz. beszéd, melynek végeztével processzió vezetetik a Kalváriához, honnét a templomba visszavertve énekeltek a Jeremiás siralmait és a Miserere. Esti 7 órakor a sz. sirnál ima és ének, mire a Szenteg körmenetleg a sekrestyébe vitetik.

Nagysonbaton reggel 6 órakor körmenetleg Szentegkítétel. 8 órakor tüszentelés, a husvéti gyertya megáldása dícsérekkel, ezután a profeciák, kereszttámadás és minden szentek litániája, mire a feltámadási nagymise következik. — Az ünnepélyes feltámadási körmenet esti fel 7 órakor tartatik meg.

Husvétvasárnapján reggel a 7 órai csendes mise után az étek megaláldása; 8 órakor kis mise és német szent beszéd; 9 órakor csendes mise, utána bunyevác szent beszéd; 10 órakor ünnepélyes nagy mise, délután 3 órakor veacsérnye.

Husvéthétjén a szokott órákban megtartott szent miséken kívül fel 10 órakor magyar egyházi szónoklat; délután 3 órakor veacsérnye.

Személyi hír. Murai és körös-tarvai Török Ferenc m. kir. csendőrfelügyelő városunkban időzik és a helybeli csendőrszárnyparancsnokság felett tart szemlét.

Kinevezés. Sándor Béla főispán a zsabyiai főszolgabíróhoz járási II-od irnokká Ulrich Gyula zsabyiai lakost nevezte ki.

Egyházi zene. A kaszinó egyleti dalárda — mint minden évben — ugy most is a nagy heti ájtatóságok, valamint a husvét-i ünnepek alatt egyes tagjai, ugyszintén együttesen is részt vesznek. Igy a lameutációk alkalmával szerdán Trischler Gyuláné urnó, Czár András és Horváth Ákos dr., csütörtökön Milcsinszky Emma k. a. és Rajesich énekeltek szólókat, ma pénteken P. Vida Etelka urnó és Czár András fognak énekelni. Szombaton a feltámadás alkalmával a dalárda „Regina coeli” c. kart énekl. Husvét vasárnapján a dalárda vegyeskara Engesser „Miséjé”-t énekl, betéteket Dalmay Pálné urnó fog énekelni. Husvét bétőjén a dalárda női kara Battmann „Miséjé”-t énekl, betéteket P. Vida Etelka, Trischler Gyuláné urnók és Lang Mariska k. a. énekelnek.

Közgyűlés. Bács-Bodrogh vármegye törvényhatósági bizottsága folyó évi április hó 18-án rendkívüli közgyűlést tart.

Istentisztelet. A helybeli ev. ref. gyülekezet a szokott imahelyiségben f. évi április hó 15-én (husvét másodnapján) d. e. 11 órakor urvacsorával egybekötött istentiszteletet fog tartani.

Virágkorzó. A zombori kerékpár-egyesület május hó elején virágkorzót rendez Zomborban az összes tagok közreműködésével.

Sorozás eredménye. Zombor városában a sorozás tegnap dében véget ért. Az eredmény nagyon kielégítő, mi azt mutatja, hogy fiaink nem degenerálódnak. A sorozás eredménye a következő: az első korosztályban 271 sorozandó közül megvizsgáltott 204, ezek közül 137 egyén találtott alkalmasnak, a mi 68%-nak felel meg; a második korosztályban sorozandó volt 125, alkalmasnak találtott 37 egyén; a harmadik korosztályban sorozandó volt 75, alkalmas volt ezek közül 36 egyén; a megvizsgált 12 idegen községbeli egyén közül alkalmas volt 5 egyén.

Tárgyalás. Az ó-szivaci határtárgyalási és legelő-felosztási ügyben a tárgyalást a zombori kir. törvényszék, mint urbéri bíróság folyó évi április hó 22-én tartja meg.

Kirándulás. A zombori kerékpár-egyesület folyó hó 14-én Battinára (Kis-Köszeg) kirándulást rendez. A résztvevni óhajtok felkeretnek, hogy neveiket az egyesület hirdető táblájára jegyezzék fel.

Istentisztelet. Az ág. ev. biveknek tudomásul adatik, hogy április hó 14-én, azaz husvétvasárnapján fél 10 órakor az e célra kibérelt helyiségben Urvacsorával egybekötött isteni tisztelet fog tartani, melyre a tisztelt bivek ezennel meghívotnak. Korossy Emil, ág. ev. lelkész. Medvezky Zsigmond egyházi felügyelő.

Anyakönyvvezetők Baján. Baján a közgazgatási bizottság a folyó hó 5-én dr. Vojnits István főispán elnöklete alatt tartott ülésén többek között az anyakönyvi kerület megállapításával és az anyakönyvvezető, illetve helyetteseinek kijelölésével is foglalkozott. A bizottság kimondta, hogy Baja város egy anyakönyvi kerületet képezzen és anyakönyvvezetőül a főjegyzőt, helyetteseül Weisz Nándor és Lánckor Antal tanácsnokokat hozta a helyigymiszternél javaslatba.

Életmentés. Ujvidéki levelezőnk írja, hogy f. hó 6-án dében, Berzin Milán ottani napszamos, a megáradt Duna folyam által hordott fatörzsek és tuskók kifogásával iparkodott kenyérkeresetét előmozdítani; közben egy emberi erőt megaladó nehéz törzset akarván elhalászni, megcsuszott és a Duna hullámaiba esett. Négyeszer merült alá az uszni nem tudó szerencsétlen, mignem Almai István, Kuhajda András és Kaderlin Antal hajóhídi munkások utána ezvezték és kimentették. — A szerencsésen kimentett egyén földhöz ragadt szegény és 6 tagu család tartója; a folyam rendkívüli sebességének tulajdonítható, hogy négyeszeri lemerülés után sem fulladt meg.

Tanulólhely. Mindazok, kik a kerékpározásban még nem jártasak, vagy pedig a kik azt megtanulni óhajtkák, folyó hó 15-étől kezdve részt vehetnek Mayer Károly Leo kerékpár-egyesületi alelnök vezetés alatt a megyeház melletti téren tartandó tanulási órákon. Tanulási idő naponként délután 6—7 óra közötti idő.

Ifjúsági hangverseny. A bajai főgimnázium ifjúsága az ifjúsági segélyegylet javára folyó évi április hó 21-én hangversenyt rendez.

Ebből következik ezután, hogy a főpincér a könyvben felírt ételek és italok árát meghatározott időközökben tartozik kifizetni a gazdájának, a ki a bevétel után 5—10 százalék fizetést ad a főpincérnek, akinek a borra való aztán megmarad profitul, jöllehet az alpincéreket s gyufát (a mit rendszeren skatulyaszámra visznek el némely vendégek) szintén neki kell fizetni s mégis marad neki annyi, hogy érdeklődéssel tehessen löversenyek alkalmával a totalizátorra.

Ezután már áttérhetek a tulajdonképeni történetre, a mit két részre kell osztani már csak azért is, hogy ne legyen rövidebb, mint a bevezetés.

I. A szerelem.

Azt tetszik tudni, hogy a kasszírnök rendszeren szerelmesek. Szerelmesek sok fiatal emberbe, de igazán csak egyet szeretnek s az rendszeren a főpincér. (Ha e viszonyt a gazda észreveszi, egyiket vagy másikat el-boesátja. Mert a hol pénzbeli bizalomról van szó és ellenőrzésről, ott a szerelem incompatibilis s csak az adóhivatalnál van megengedve, hogy a pénztárnok esetleg szeresse az ellenőr feleségét, mert itt a pénztárnoknak is külön kasszakulcsa van s a szerelmes pár nem szökhethet el az állam pénzével).

Egy kasszírnök, a szép kis Mariska (sajátságos, hogy a kasszírnök 80%-át Mariskának hívják) igen szerette a főpincért s nagyon óhajtotta, hogy legyen gazdag és vegye el őt — feleségül.

Jan, a főpincér nemcsak a szerelemtől, hanem arról is meg volt győződve, hogy ő sehogyan sem jó ki a számadásával. Sok borra való kap, a löversenyeken is nyer (a nevé is lehetett olvasni a turf botrány alkalmával) még sem jó ki a jövedelméből. Mikor leszámolt, mindig többet tett ki a kasszakönyv követelése, mint amennyi az összes bevétele volt.

Egyszer gyanakodva kérdi a kis Mariska kasszírnököt: — Mond csak édes, nem irsz te többet, mint a mennyit eladtunk?

— De igen, szól a kis csalfa. De ne szólj az urnak, csak azért teszem, hogy több percentet kapjál!

II. A gyűlölet.

A szerelemtől csak egy bajszál választja el. A ki szeretett és azután gyűlölt, az borzasztó s gyűlölete határt nem ismer. Megölné haragosát egy kanál vízben és megkárosítja anyagilag is.

Egy másik Mariska, aki az étteremnél volt felírónő, a fenti módon gyűlölte a főpincért. Egyszer elmondták neki a fenti történetet, hogy szerelemből többet irt fel a főpincér javára, hogy több percentet kapjon s még a percentet is felemészette a követelés.

Megszóltat benne a gyűlölet. Ő majd okosabb lesz, mint a másik, kárt csinál a főpincérnek, hogy ne kapjon sok percentet.

S egy élénk forgalmu napon, mikor már majdnem tele volt a fekete tábla, észrevétlenül egy hosszú oszlopot letörölt, hogy kevesebb percentet kapjon az, akit ő gyűlölt.

Itt tartozom megjegyezni, hogy a gazda nem tudta elképzelni leszámoláskor: miért olyan kevés a bevétel s csak akkor tudta meg okát, mikor ott hagyta a főpincér s a kasszírnök dicsekedve mondá el gazdájának, hogy hányszor megcsalta ő a pincért — a gazdájának javára. (?)

V. Hullám József.

Dal az ibolyáról.

A szép tavaszt te hirdeted ki,

Te csaeska kis virág;

Te mondd el, hogy nemsokára

Már lombos lesz az ág...

Hogy újra visszajő a fecske,

Kinyílt a lilium...

Hogy újra lágyan fog dalolni

A lanyha fuvalom.

Oly büvölön regéled el, hogy

Zöld lesz a kert, berek,

S a lepkék, méhek a virágok

Köré sereglenek...

Hogy minden, — ah, minden föléled

Egy röpke perc alatt

S egy röpke perc elég, hogy újra —

A lombok hulljanak!

.. Szegény virág, te életteddel

Példázod a tavaszt:

Alig jön, már is elmegy — és így

Szemünkbe könyt fakaszt.

... De mégis! — Nálunk boldogabb vagy:

Ha nekünk sirni kell,

Akkor te régen lenn pihensz már —

Rideg sirhant fed el...

Molnár Ilonka.

Érde

a déronyai deka súlyból származik. A b... vármegye a hoz fog a l...

Tanít

nők kiképz... bajai és sz... cservenkai... mők tartat... testalkatt... nők boesatt... talan erköl... jak. A tan... segélyben... folyó hó 22... gáboz terje...

Adat

és paplak... következő a... gyűjtése 1... 20 frt. Ba... eddigi öt s...

Az ő

lovassági... Géza br... delmi minis... második sz... pittott meg... ságok, hog... első szolgá... sítottak, a... galmat, j... tanusították... feleljenek... pedig fizik... nem voltak...

Hajd

3-án reggel... Nyári Pal... vontató-g... a Baja ala... vontató-g... kolt, legsz... hoz kötött... összetörte... nagyobb... A rendőrk... becsű soru... ságnak 16... frton feltü...

A v

Zombor vár... együttes tu... az 1895. é... tartama... hó 26-án t... vonatkozó... alapján f... Vukicsévité... szemlére l... hető és ell... értelmében... mezve bent...

Tüz

hó 6-án de... nyugodtan... számu ház... labu szoms... Sz... lakost Sz... hó 8-án, a... szíjat arra... alsó részle... sértléseket... után meg... hogy a gé... gozott, az... matban va...

Sz

Zombor sz... tetetik, m... noplai já... jából egy... használó... a közönség... a szarvas... földéken l... megállapít... majus hó... és a ny... városi eső...

Bos

verekedés... napszamos... hó 8-án e... iddogalt... Mladen... Komnenov... Pein Mlad... szallt s biz... a harag... Komnenov... fejlődött... dolog: ez... meg, me... a záróra... eltávozt... újra felé... sem Kom... Csakugyan... elegendék... és boszú... Komnenov... Peint átad...

Für

késve hoz... badult ug... jégdarab... március h... Jankó) R... szándékk...

Érdekes lelet. Feszli János, karavankovai lakos a déronyai határban levő földjén 80 drb., összesen 228 deka súlyú 2 forintos nagyságú 1540. és későbbi évekből származó ezüst pénzt talált, körülbelül 120 frt értékben. A bódásághai főszolgabíró a leletet beküldötte a vármegye alispánjához, a honnan a belügyminiszteriumhoz fog a lelet felterjesztetni.

Tanügy. Nyári gyermek-menedékházakat vezető nők kiképzése céljából a kulpini és titeli állami, a bajai és szabadkai községi, valamint az apati és eszterváci egyesületi kisdudovákban 6 heti tanfolyamok tartatnak. Ezen tanfolyamra egészséges és ép testalkattal bíró 18-40 év között levő magyarul tudó nők becsatoltak, kik írni és olvasni tudnak és kifogástalan erkölcsi viselettelük községi bizonyítvánnyal igazolják. A tanfolyamra felvett minden nő 15 frt állami segélyben részesül. A szabályszerűen felszerelt kérvények folyó hó 22-ig az illető kisdudovára felügyelő bizottsághoz terjesztendők be.

Adakozások. A szabadkai ev. missió templom és paplak felépítésére újabban vármegyei területéről a következő adományok folytak be: Kis- és Ó-Kér község gyűjtése 1 frt 60 kr. Leibach Keresztély (Pusztá Duboka) 20 frt. Bajai polgármester gyűjtése 6 frt 40 kr. — Az eddigi öt kimutatás főösszege 2069 frt 98 kr.

Az önkéntesi szolgálat. Krieghammer Ede lovassági tábornok, közös hadügyminiszter Fejérvári Géza br. magyar és Welsersheimb gróf osztrák honvédelmi miniszterekkel egyetértőleg, az egyéves önkéntesek második szolgálati évére vonatkozó új rendeleti állapotot meg. E szerint utasították a csapatparancsnokságok, hogy azokat az egyéves önkénteseket, akik az első szolgálati év letelése után a tiszti rangra nem képtelenségek, akik azonban a szolgálati esztendő alatt szorgalmat, jó magaviseletet, valamint azt a jó akaratot tanúsították, hogy a követelményeknek lehetőleg megfeleljenek, de akár szemlelmi képességük hiánya, akár pedig fizikai természetü bajuk következtében arra képesek nem voltak, szabadságolási viszonyban megengedjék.

Hajószelethözés a Dunán. Baján folyó hó 3-án reggel fél hét órakor a Ferenc-esatonna társulatnak Nyári Pal parancsnok által vezényelt „Csongrád” nevű vontató-gőzhőze négy uszályhajójával fölfelé haladt, midőn a Baja alatti szerelmi kanyarulásnál a szembe jövő „Ipar” vontató-gőzhőznek, melyen Szolcsányi Mihály parancsnokolt, legszélse uszályja hibás kitérés folytán, a „Csongrád”-hoz kötött, „Bezdan” nevű tölgyfahajó dereglését okozta. Egyéb baj nem történt; emberélet vagy nagyobb vagyonérték a balesetnek áldozatul nem esett. A rendőrkapitányság által teljesített előmozdítás és becser során kiderült, hogy az összekötés vigyázatlanságnak következménye és hogy a szenvedett kár 150 frton felül nem halad.

A vadászat bérbeadásának feltételei. Zombor város közönségének és az érdekelt földbirtokosok egyfajta tulajdonát képező vadászterületen a vadászatnak az 1895. évi augusztus hó 1-től kezdődő hat évi bértartamra leendő bérbeadásának feltételei a f. é. március hó 26-án tartott közgyűlésen megállapítván, az erre vonatkozó határozat az 1886. évi XXI. t. c. 7. §-a alapján f. évi április hó 6-tól számított tizenöt napon át Vukicsévits Péter tanácsnok hivatalos helyiségében közszemlére kitétetett, ott a hivatalos órák alatt betekinthető és ellene felelőbevitel az 1886. XXI. t. c. 8. §-a értelmében ugyanezen idő alatt a polgármesterhez címzve benyújthatók.

Tűzvész. Újvidékről írja levelezőnk, hogy folyó hó 6-án délutáni 1 órakor tűzjelzés riasztotta fel a város nyugodtan étező közönségét. A Szent-István-utca 39-ik számú házban tört ki a tűz, melyet azonban a gyorslábú szomszédok nyomban lokalizáltak.

Szerencsétlenség. Kristóf István mélykúti lakost Szalai József ugyanottai lakos gözmalomban f. hó 8-án, a nagy kerék, amint azt helyreigazítani s a szíjat arra ráhelyezni iparkodott, elkapta s a gépezet alsó részéhez vágta; a szerencsétlen ember oly súlyos sérüléseket szenvedett, hogy két-három órai kioldás után meghalt. — A szerencsétlenséget az idézte elő, hogy a gép nem volt tökéletesen elzárva s míg ő dolgozott, addig a gépezet megindult. — A vizsgálat folyamatban van.

Szarvasmarhatulajdonosok figyelmébe. Zombor sz. kir. város tanácsa részéről ezennel közhírré tetetik, miszerint a 148 lauból álló ugynevezett „csonoplai járásföld” 230 drb szarvasmarha legeltetése céljából egy szarvasmarha után fizetendő 10 frt és a legelőt használó két éven aluli borjú után 5 frt legelődíj mellett a közönség rendelkezésére bocsátatik. Felhívtnak tehát a szarvasmarha-tulajdonosok, akik jözságaikat a mondott földeken legeltetni kívánják, hogy ebbeli szándékukat a megállapított legelődíj lefizetése mellett folyó 1895-ik évi május hó 1-seje előtt a város házipántáránál bejelentsek és a nyerendő elismervényt az ellenőrzéssel megbízott városi esősznek adják át.

Bosznából. Sztanislov folyó hó 8-án végzetes verekedés történt két, már régen egymásra agyarkodó napszamos ember között. Az eset a következő: Folyó hó 8-án este Komnenov Sztévo koreszmájában békésen iddögáltak Tanursits Szima, Tanursits Vojin és Pein Mladen. A másik szobában szintén békésen iddögáltak Komnenov Szima negyedmágyával. Komnenov Szima és Pein Mladen régi ellenségek voltak. Mikor a bor fejükbe szállt s biggadszágukból kivették őket, kitört belőlük a harag. Pein Mladen átment a másik szobába, a hol Komnenov Szima volt; csakhamar hangos szóváltás fejlődött ki közöttük. Már-már tetlegességre került a dolog; ez azonban a koreszmában már nem történt meg; mert az arra haladó rendőri őrző a koreszmárost a záróra bekövetkezésére figyelmeztette. A vendégek eltávoztak s a koreszmáros becsukta az üzletét. De az újra felélesztett harag nem hagyta nyugodni sem Peint, sem Komnenovot. Az utcán halálra keresték egymást. Csakugyan reá is találtak egymásra. Újra szóváltásba elegyedtek s civakodás közben Pein Mladen a dühtől és boszúérzéstől elvakítva egy késsel hasba szurta Komnenovot. Komnenov élet és halál között fekszik; Peint átadták a zombori kir. ügyészségnek.

Füvés az uszkáló jég között. Kissé elkésve hoztak a következő hírt: A Duna háta megszábadult ugyan már nagy terhetől, de még imitt-amott jégdarabok uszkáltak; ennek dacára kedve kerekedett március hó 30-án hideg fűrdőt venni Molnár János (Bóbas Jankó) kupuszina lakosnak, ki reggel bazulról azon szándékkal távozott el, hogy a Duna tulsó részén levő

fáját a nagy víz ellen biztosítsa. El is indult, de utközben betért Br. P. falubeli koreszmába, ahol néhány deci pálinkát ivott. Onnan pedig egyenesen dolga után indult, de sajna, a dreznicai csárda mellett el kellett mennie, ahol is Forgách Maté szintén oda való lakossal találkozott, ki már két éve búslakodik élte párja után, mert bizony a jó Verona asszony, ki hű felesége lévén, már a temetőben nyugszik s azóta nincs sehol maradása Maté bácsinak, csakis a koreszmában. Találkoztak tehát az említett csárdában, ahol ismét mindkettő neki látott a szíverősítőnek, s annak 5 deci elfogyasztása után Maté bácsinak eszébe jutott tulajdonképeni célja, vajjon miért is jött ide a Dunához; persze ő az áradást akarván megnézni s ime mennyre családott szeme, amikor oly kicsinek látta a Duna vizét, s a vele levő ivótársának mondá: Hisz nem is fenyeget minket a veszély! — Im, mondá Molnár nekibeültlen, elég széles azért ám a Duna, de fogadásból mégis csak átuszám. A fogadás meg is történt 10 liter bor erejéig s Molnár rögtön nekilátott a vetkőzésnek s a még egészen el nem öntött partról fejjel lebukva, jeges-káca módjára vetette magát a víznek. Hogy sok bálulója volt, azt bizonyítja azon tény, mert a csárdában levő összes ivó kompánia, valamint az alig 500 lépésnyire levő szivattyú gépházából az ott dolgozó személyzet bálulta a hőst. De úgy látszik, hogy Maté bácsi mégis csak jobban fázott, mint ellenfele; miután az ottlévő bálulónak jéghideg bangon mondá: mégis csak utána kell mennem csolnakkal, nehogy ha odavesz, engem vonjanak felelősségre. Ideje is volt, hogy szándékát valósítsa, mert Molnár már csak a kezét nyújtogatta fel, lábával már nem tudott dolgozni. A fogadást azonban megnyerte, mert néhány percznyi pihenés után folytatta útját a partig. Az aldómat megitták. Csálába nem tit a menykő! ugy szokta mondani a közmondás, mert Molnár másnap már korán reggel elment a Duna tulsó részére s bekarozta a fáját, hogy az árvíz el ne vigye.

Véres verekedés. Igyuski Mita zombori szállási (zsarkováci szállások) lakos bétfőn a feleségével O-Szaparra akart menni hetivására. Ugyanoda akartak menni Morokvasits Ráda és a felesége, szintén zsarkováci lakosok. A két házaspár régebbi idő óta hadilábon állott egymással. Igyuski ugyanis adósa volt Morokvasitsnak; Morokvasits 8% ra kölcsönözött neki pénzt. Később azonban 12% ot követelt. Mikor ezt Igyuski megtagadta, a két család mód felett összeveszett. Azóta Morokvasits nagyon haragudott Igyuskira s csak a kedvező alkalmat várta, hogy haragját kitölthesse. Most bétfőn, mikor a Morokvasits a Szapár felé haladó Igyuskit és feleségét meglátta, elérkezettnek látta az időt; utának iramodott s mikor elérte Igyuskit, a kezében levő bottal úgy fejbe ütötte, hogy az nyomban alétlan rogyott össze. Igyuski feleségét, aki tovább menekült, Morokvasitsné vette üldözöbe; utólérte s elkezdett vele civakodni. Mikor azonban Igyuskiné hátratekintve azt látta, hogy Morokvasits még mindig titlegeli a földön hempergő férjét, visszaszaladt, hogy urának segítsen. A bős Morokvasits ekkor Igyuskinére is reá rocht; ezt is letéperte a földre s őt és alét férjét az időközben előrántott bicskájával vadállatias kegyetlenséggel össze-vissza szurkálta: mintegy 30 szurást ejtett kettőjükön. Igyuskinak sebei halálosak, az asszony felgyógyulásához azonban van remény. Morokvasits jelenleg már a zombori kir. ügyészség börtönében várja szörnyű tettéért jól megérdemelt büntetését.

Gőzfürdő. A husvéti ünnepekre való tekintettel a gőzfürdő nagyszombaton lesz nyitva.

Művészet és irodalom.

„Horogra Köcskemét!” Ez lesz a címe azoknak a kontraviceknek, amit mi Nagy-Körösiek ama híres „Párját Nagy-Körös!” keresznet kapott pipiske-fütyentésekre adunk ki és Csákány Vendel összegyűjtésében még a tavaszi darazsakkal fogunk szétröpíteni. Csak aztán, ki ne füstöljék miatta a „könyeres ungyes” szomszédok magát a fütyentések szerzőjét — Szegfű Gyurica urat is! A nagy súlyos kaptár ára (vagy fél-ezer fullánkkal) 80 vas lesz, mit Eisler G. budapesti könyvkereskedő (Andrássy-ut 31. szám) markába kell leszurni. Egyuttal kérjük a sajtót, hogy ha már a pipiske-fütyentéseket szájrakapta, legyen szives a mi darazsainknak is becses kebelen helyet adni és segítse levernii a gögös Rómánkat... A legősintébb tisztelettel Nagy-Körös, 1895. március hó (régente Koshava) Nagy-Körös.

A „Vasárnapi Ujság” április 7-iki száma 27 képpel s a következő tartalommal jelent meg: „Bismarck herceg”. (Arcképekkel: Bismarck herceg különböző életeiből). — „Bismarck és a magyar politika”. Történeti adatok. V. S. töl. — Költemények: „Leányomnak”. Dömény Józseftől; „Tavolban”. — „Kántorné, az első magyar tragikái színésznő élete és pályája”. Hegedűs Lorántól. — „Regénytár”: „Egy diva a század elején”. Zöldi Mártontól; (Goró Lajos rajzaival); Verne Gyula „Antifer mester csudálatos kalandjai” című új regénye, (a francia kiadás eredeti illusztrációival). — „Cantu Caesar”. A most, 91 éves korában elhunyt nagybíró olasz történetíró. (Képpel). — „Kossuth halálának évfordulója”. (Képekkel: 1. A gyászmenet a kerepesi-úton. 2. Kossuth Ferenc orsz. képviselő társaságában a sirnál. 3. A cigányzenekarok Kossuth sirjánál). — „A szivar, mint házasságszerző”. — „Egy új güla fölnyitása”. — „Képek Magyarország legrégebbi korából”. (Képekkel: 1.—2. Jazig-harcosok. 3. Bencur Gyula rajza a „Magyar nemzet történeté”-nek Vaszary Kólos kerceprímás által írt Bevezetéséhez. 4. László király Horvátország meghódítása végett átkel a Dunán. Székely Bertalan festménye.) — „A nemzeti színház újdonságai”. — „Frivaldszky János”. (Arcképpel). — „Óriás emberek” (7 képpel: amerikai, perui, kínai, írlandi és osztrák óriás, orosz óriás leány stb.). — „Kántorné emlékkönyve”. (Képekkel). — Irodalom és művészet, Közintézetek és egyetek, Sakkjáték, Képtalány, Egyveleg stb. rendes heti rovatok. — A „Vasárnapi Ujság” előfizetési ára negyedévre 2 frt, a „Politikai Újdonságok”-kal együtt 3 frt. Megrendelhető a Franklin-társulat kiadóhivatalában (Budapest, egyetem-utca 4. szám). Ugyanítt megrendelhető a „Képes Néplap”, a legolcsóbb újság a magyar nép számára, félévre csak 1 frt 20 kr.

Az Új Idők, Herczeg Ferenc szépirodalmi hetilapja még csak egy negyedévet élt, de máris olyan, mintha velünk egykoros lenne: megszokott, otthonos, kívánatos minden intelligens családban. Hézagot töltött

be, szükség volt rá, azért kedvelték meg oly gyorsan. Most megjelent legutóbbi száma is tele van érdekes, kellemes olvasmányokkal, szép képekkel. A közleményeket Mikszáth Kálmán, Bródy Sándor, Kenedi Géza, Szomaházy István, Sebők Zsigmond, Herczeg Ferenc és mások írták, s már ez a néhány jól ismert név is garancia a közlések jóságára mellett. Nagyon szépek az illusztrációi is, amelyeket ezuttal Neogrady Antal, Linek Lajos, Papp Henrik és Pataky László csináltak, az operabázi vásárról. Szóval az Új Időknek ez a száma is bizonyítja, hogy ez a kitünően szerkesztett és izléssel kiállított újság, nivón álló szépirodalmi lap, amelyet olvasni és tartani kell. Mutatványszámot szivesen küld a kiadó: Singer és Wolfner könyvkereskedése, Andrássy-ut 10.

Föld és népei c. nagyobbszerű földrajzi vállalatból, melyet György Aladar szerkeszt, most jelent meg a 13—16. füzet, mely Amerikáról értekezik folytatódólagosan. A nagy apparátussal készülő munka egy-egy füzete 30 kr.

CSARNOK.

Névnapi ajándék.

Írta Hrabovszky Lajos.

— Est. —

A zálogházból erős naftaliullat áradt az utcára. Benn zibongó tömeg ágaskodott a racoszat előtt, melynek háta megett élesen kiáltozott egy veresorru tisztviselő.

— Senki többet? Másodsor.

A harminc forintot mindenki sokalta, pedig talán ötször annyit is megért volna az a mély tüzű gyemánt-gyűrű, melyet az üzlettulajdonos magasra emelve tartott a kezében.

A sarokban egy öreg anyóka állott. Száz arcát nem az elfutott hosszú idő szántotta föl, de a hamar átélt idő nyomorusága. Kiszórt kezei görcsösen szorongattak papírpénzt s beesett ajkai alig érthetően moxyogták.

— Harminc forint? Sok lesz, nagyon sok lesz.

A vevők között kézzel kére járt a gyűrű. Mindenki fogni akarta, hogyha nem is lehet övé a drága kincs, legalább annak pillanatnyi birhatása szerezzék meg az el nem érhető boldogság muló gyönyörét.

A vörösorru tisztviselő már háromszor szippantott fényes burnót-szelencéjéből, el is tüszentette magát egy párszor a gyűrű még mindig kézben volt.

— Megnézték már? Meddig varjak? kiáltott kissé ingerülten.

A teremben forrongás, zugás támadt s egy nagy gloknis zsidó alázatosan nyujtotta neki át az ékszer.

— Tessék nagyságos ur!

— Harminc forint! — senki többet?

Pillanatnyi csönd.

— Harmadsor.

A dobót leltűtötték, a gyűrűt megvette egy fiatal leány.

Az öreg anyóka még mindig a sarokban állt. A sok időn keresztül kuporgatott rongyosszélű papirforintokat nagy gondnal kötözte parasztos, sárga kendőjébe, két könyökével nagy nehezen utat csinált az ajtóig s kifordult az utcára.

Ott sem hagyta nyugodni a gondolat, mely agyát még az előbb élénken foglalkoztatta. Egyre ismételtette, mint a felhuzott óramű.

— Harminc forint sok lett volna, nagyon sok lett volna.

Odabenn még vagy öt tárgyat árvereztek el, köztük egy menyecske nehéz fehér selyem ruháját, a menyecske pár hó előtt ment férjhez.

Sári néni pedig nehézkes, lassu léptekkel kocogott végig az úres utcákon.

Kiért a piacra.

Nagy, metszett tvegtáblák mögül messze vetette vörös sugarait a felgyújtott gázlámp. Ezer mindenféle ragyogott a tündéri kirakatban. Keskeny aranygyűrűk mellett széles, lánca csavart karcsatok, bársonytokokban finom művű medaillonok.

Sokáig nézegette.

Még ócska, fekete keretes pápaszemét is feltámasztotta az orrára, hogy jobban lásson. Aztán kibetűzte, a mit a tudós urak szépen kicifrázott papirosra írtak.

— Ez száz forint, amaz már ezerbe jár, a sarokba húzódtó kis füllön függőt pedig ötven forintért is meg lehetne venni.

Tovább ment.

Az ő kedves keresztleánya, Sárika, ugyanis olyan régen vágyódik már egy selyemruhára, s ha már nem vehetett neki drágaköves gyűrűt — szíve óhajta sze rint — megpróbált azt vásárolni. Hatha kifutja a rongyos, ócska papirforintokból.

A nagy üzletben, a hova bement, még csak rá se néztek.

Mit keressz te ottan, kinek még tán betevője sincsen. Hát aztán, hogy adná leltem azt a fehér selymet, buzaviragokkal.

A pomádésbaju kereskedőlegény csak úgy foghegyről vetette oda. Rőfje két forint.

Nem is válaszolt rá semmit, csak kiment a fényes utcára s fejcsóválva mondogatta:

— Sok lett volna, nagyon sok lett volna. Szegény embernek nagyon meg kell néznie, hova teszi a garast.

Aztán úgy elgondolkozott magában, mennyire szereti őt Sárikája. Mikor két éves korában hozzákertült nem is hitte volna, hogy olyan szép, olyan derek leány lesz belőle. És mégis! Most már penzt is keres.

Igaz ugyan, hogy annak nagyobb részét elnyeli a napi sztltség, mégis százszorosan visszafizette azt, amit nevelésére, tanítására költött. Azután meg holnap nénapja is lesz neki, meg Sárikáknak is, az ő drága keresztleányának. Megérdemelné, hogy valami örömet szeressen neki.

Ha már selyemruhával nem, valami egyébbel. Akármilyen egyszerű lesz az, Sárika nagyon fog örülni neki.

Nehéz könyecseppet törölt ki szeméből, a mint tovább cikkzta gondolatai.

Vajjon hogy érzi most magát? Az orvos tegnap azt mondotta, hogy két nap mulva már semmi baja sem lesz. A láb is elmulik s arcára az eltűnt piros rózsák ismét visszatérnek. Mi igaz belőle?

Mikor bazaért, nagy komolysággal bontogatott fel az egyszerű asztalon egy piros papírba göngyöltgett csomagot.

— Látod, édes leányom, rád is gondoltam, hoztam neked fehér battisztot, egy ruhára valót, ünneplőnek.
Az ágyban fekvő lány beteges mosolylyal igent intett. Mutatni akarta, hogy örül, pedig sirt, mikor a fal felé fordult. Sári néni meggyújtotta a lámpát s lábujjhegyen tipegett az ágyhoz. Ovatosan bajlott a leány fölé s mintha magát akarta volna megnyugtanni, sugta:
— Alszik. Az asztalon beverő csomagból földig lógott a vakító fehér battiszt. Megfogta a szélét. Ujra és újra nézegette.
Szép, nagyon szép. A ruha mellett még tán egy másik rokolyára is ki fog telni belőle. Szép, nagyon szép, csak hogy egy kicsit drága.
Majd idegesen terítette ki nagy sárga kendőjét.
— Vajjon mennyi maradt még a pénzből?
Huszonhárom forint volt benne.
— Ezt eltesztük a többi mellé az ócska almáriomban, hadd maradjon ottan. Nagy idő sulya nyomja vállamat. Nem tudom, mikor halok meg s nem akarom, hogy a szomszédok költségén vigyenek a temetőbe. Ezt a pénzt is oda teszem ahhoz, amit összegyűjtöttem sok éven át temetésre.
Kihuzta az almáriom csikorgó fiókját s bele tette a nagy rézkapcsos bibliába a bankókat.

*
Az orvos az asztalnál ült s írta a halotti bizonyítványt. A szobában a temetési szolgák huzogatták ide-oda a butorokat. Sári néni nem is hitte volna, hogy mire az új fehér battiszt ruhája elkészül, a ház is elmúlt s az eltűnt piros rózsák ismét visszatérnek keresztleánya arcára. Csakugyan visszatértek.
— Hát aztán mennyibe fog kerülni a temetés?
— Össze-vissza ötven forintba.
— De tegyenek neki koszorút is a koporsójára, fehér lilimból, rozsaszínű szalaggal.
— Akkor ötvenötbe.
Mikor a ravatal fel volt állítva, Sári néni egyedül sirdogált az egyik sarokban.
— Szegény leányom, szegény kis Sáríkáim. Látod, te Sáríkáim, a te öreg keresztanyád nem feledkezett el rólad most sem. En istenem, be szép is az a patyolat-szemfedő, az a nehéz koszoru... csak egy kicsit drága. Szegény embernek meg kell nézni, hová teszi a garast.

Csillag ragyog...

*Csillag ragyog, fényes csillag
Tündöklél az égen,
Hej, de hisz az én rózsám,
Ott a faluvégem.*

*Ragyogj csillag, fényes csillag,
Ragyogj fent az égen,
Míg az én egyetlen kincsem
Hajlékát életem.*

*Hogya aztán oda érek,
Hajlékába térek,
Nem bánom én, ha elvesz is
A ragyogó fényed.*

*... Hej, te felhő, vess árnyékot,
Árnyékot utamra,
Hogy ne lássa az a csalfa,
Ha rígad galambja.*

*Sötétül el hajnalcsillag,
Sápadjon el fényed,
Még ne lássa hulló könnyem,
Ne fájjon szegénynek.*

Hevessi Jenő.

A NŐI SZÉPSÉGRŐL.

Tisztelt nagysád!
Mindennek előtt bocsásson meg (egy tudom, így szokták kezdeni a kezdők kezdetleges „kezdeményeiket”) — azon vakmerőségért, hogy nyílt levélben írok oly dologról, melyhez talán ön szerint egy ily hőbortos poéta embernek mar azért sincs köze, mert mindenki elismeri, hogy az izlés is csak „ember”, ép úgy, mint a Byron által ennek nevezett stílus; vagyis annyi féle, a hány ember széles a világon van, — s azért erről non est disputandum!
Nem. Rendkívül banális dolog volna, ha az olasz, angol, német, magyar, stb. szépségek különfeleléseinek ismertetését tűzném ki célozul.
Mindenkül tud egyiktől-másiktól valamit; s így nagysád is, ki a piros posztag, dolgos, bazias, vendég-szerető, mindennek fölött szép s ki tudná leírni, hogy meg hány jó tulajdonsággal bíró magyar nőt méltán clebe teszi minden idegen szépségnek.
Nagysád is szép, bájoló stb., egy szóval magyar nő s ép ezért ragadom meg az alkalmat, hogy a szépségről írjak, a nők e hatalmas fegyveréről, mely a leg-hidegvérűbb férfiban is meggyilkolja a közönyt s — langgá varázsolja.
— Ha Schopenhauernek mindenben igazat adnánk, úgy meg lenne magyarázva a nők kacérsága, melylyel sok férfit kineznek. Szerinte a nő természetű ellensége a férfinak; — s ebben van is valami!
Mit gondol nagysád? Tegyük föl (no, de ez csak föltevés), hogy én önbe szerelmes vagyok s ön engem — nem szeret.
Mit tesz ön ekkor? Ha tudja, hogy én szeretem, akkor természetes hiúságánál fogva még növesztetni igyekszik szenvedélyemet azzal, hogy igézőn mosolyog, szépen néz rám, bizalmasan beszélget stb. Mikor pedig már odáig jutok, hogy kezét kérjem meg, akkor ön — gondolkodási időt ker, ami nem egyéb, mint a kikoszorazásnak finomabb neme.
Mit tett tehát ön ekkor velem? — Magasba bocsátotta a sarkányt, hogy aztán annál nagyobb élvezet legyen azt a felhők közül aláhuzni; reptülni hagyta a madárt, hogy így löhesse le! Meggyilkolta szép álmomat, melyről azt hittem, hogy való; — valót adott, melyről azt hiszem, hogy kinos álom!...
S mivel hódított meg engem? Mivel volt képes annyi ideig kinezni? Miért kinezett, ha nem ellenségem?

Mely fegyver az, mely önt erre képessé teszi? ... A kedvesség? A kellem? ...
Oh, nem! A kedvességben, mint külön tulajdonságban nem is hiszek.
Isten, midőn a nőt megteremté, csak szépséggel ruházta föl. E szépségben benne van a kedvesség is, mely nem egyéb, mint a szépség ügyes és alkalmas felhasználása. — Minden nőben van valami szép — s felhasználása is, — csak hogy kisebb-nagyobb mértékben. Ha a szépség oly kevés, hogy azt szembeötlőbbé tünik föl, úgy eszközre szorul, mely azt szembeötlőbbé teszi... — s ez az eszköz a kedvesség.
Nagysád tehát nem kedvességével tett rabjává, — mert hisz erre nem is szorul, — hanem szépségével! Igaza van Voltairnek: „a szép nő mindig kedves; a kedves sosem elég szép.”
Isten a nőt a férfi gyönyörűségére teremtette, tehát szépséggel s jóssággal ruházta föl. Ha a nőben ezen tulajdonságokon kívül más nem volna meg, úgy csakugyan gyönyörűségünkre volna.
Sajnos azonban, hogy sok nőben a jószág nincs arányban a szépséggel s a jószág helyett némelyik oly tulajdonságokkal bír, melyek a szépséget nem arra használják, amire kellene. Ilyen pl. a hiúság, melyről azt szokták mondani, hogy születik a nővel... Ez nem igaz! Ha igaz volna, egy a nő részéről nem a gyönyörű-ködötés volna a cél, de a — kinezés!
— Ez ubóbbira különben sokan használják föl szépségüket. Egy ily nő „pokla a férfinak”... Rendesnek fekete szeműek (pardon! nagysádnak is fekete szemé van) — s talán ezzel gyászolják azt a számtalan szívet, mit már meggyilkoltak!...
— A szépség a leghatalmasabb fegyver; ezért mondták már a régiek, hogy a nőnél van a legnagyobb hatalom. A világ sorsa attól függ, hogy ezt a hatalmat mire használják.
Egy szép nő fölemelhet, — porba sujthat; éltet ad, de gyilkolhat is. Kedvéért mindenre készek vagyunk. A gonosztevéből istenfélő embert, a jóból rosszat csinálhat tetszése szerint...
Többnyire ez utolsó történik meg.
Vénusz minden istennél hatalmasabb. Szépségével ő magát Zeust is rabjává tehetné, de nem teszi. — Miért?... Mert szíve van!
Amíg a nő nem azért tesz valamit, mert szíve sugallja, — de azért, hogy rossz tulajdonságaiból származó szeszélyeit kielégítse: addig valódi boldogság nem lesz a földön!
Igen, hiába mosolyog nagysád! Akció reakciót szül s így végre önmagának se lesz boldog órájuk... hacsak az nem, melyben elboldondíthatnak valakit!
De még talán ettől is meglesznek fosztva, mert a „hivők serege” szemlátomást fogy... — s lehet, hogy én — ki dacára, hogy már többször csalódtam: még mindig hiszek egy szépen ragyogó szempárnak, (ugye nem látott még ily jámbor együgyűséget?) — mondom, lehet, hogy egykor én szintén átlépek ama ellentétbe, mely a nőről minden jót le akar hámozni s egyedül erényének a — csalfaságot tartja!
... Ha a költők dalát olvasom s átrezeg szívemen az a vigaszra nem találó bánat, az a borongó melancholia, mely a dalt szülte s melynek ismét egy szépség volt okozója: szívem összefacsarodik... gunyos mosoly jelen meg arcomon... kitor belőlem egy szkeptikus hang... s oly pesszimista dalokra hangolom én is a lant idegeit, hogy annak nem isten, de a szerkesztő ur papirkosára a megmondhatója!...
Velem pedig sokat vesztené a nőnem, mert én mindig szerelmes vagyok!...
— Ünnepléyes fogadást téve, hogy többé nem alkalmatlankodom, maradtam hiva:
Uj-Soóvé, 1895. április 8.

Ifj. Hartmann János.

Apró versek Mlandától.

Forlította: Maróthi János.

I. Erdei dal.

*Erdőben járok gondtalan,
Rablól meg nem ijedek, —
Egy hű szívem vagyon csupán
S a szív, az nem kell senkinek.*

Mily zörrenés a fa mögött?

*Gyilkos kívánja életet? —
Nem, — kedvesem szökött felém
S hátára ölel engemet.*

II. Vadász-dal.

*Nincs jobb mulatság mostanában:
Erdőn halolni által,
Szököll az őz, sikolt a héjja,
Felhangzik a madárdal.*

*Ha kedvesem a fűben ülne
S dalolna, mint madárka,
Mint őzike szököllne aztán, —
Hogy futnék ő utána!*

III. Paraszt regula.

*Kedvest — a kertben s a mezőn —
Nyáron keress neked,
Nyáron van hosszú nappalod
És enyhe éjjeled.*

*A télre már szerelmeket
Jól megkötött legyen:
S így nem kell várnod őt soká,
Fagyasztó éjjelen.*

Szerb lakodalmi népszokások.

Szerb lakodalmakon a jegyes párokon kívül még három fontos szereplő van: Az első- és másod-násznagy (kúm és sztáriszvá), mint a boldog frigynek tanui és a vőfély vagy menyasszonyvezető (dever).
Az első násznagy (kúm) a főszemély, ő a lakodalmas ház népek korlátlan ura és parancsolója, ő mondja az asztalnál az első toasztot, sőt későbbben is olyan sors-ság-féle rokon kötelek fűzi a családhoz. Ő rendesen az elsőszülöttnek a keresztatyja.
A lakodalmi ünnepegy tartama alatt egy segéd van mellé rendelve (kumovszki momák), ki egyszersmind fő-pohárnok és több apró teendője mellett főfeladata a násznagyot mindenben támogatni, esetleg a hazamenetelnél is!
A másodnásznagy (sztáriszvá) a legöregebb nász-vendég, ennek feladata az öregek mulattatásáról gondoskodni.
A harmadik és legfontosabb személy a vőfély (dever), az a vőlegény nőtlén fivére, vagy legjobb nőtlén barátja.
A vőfély átveszi a menyasszonyt vagy annak fivérétől vagy legközelebbi nőtlén rokonától, az oltár elé vezeti és a pap megjelenése után átadja a vőlegénynek. Akit a menyasszony a vendéglányok közül mialatt az oltárhoz megy, ruhával érint, az fogja leg hamarabb példáját követni.
A jegyespár a nászszertartások közben fölveszi az áldozás szentségét és a vőfély ajándékozta a menyasszonynak a serleget, melyből az áldozáshoz a bort issza. A bormaradékot a vőfély a szertartás után arra használja fel, hogy csókokért szotogtassa a leányoknak, kik kapnak rajta, mert ők is mihamarabb óhajtanak a menyasszony nyomdokaiba lépni. A dever megkezdi a menyasszonynyal a táncot és köteles az ifjuság mulattatásáról gondoskodni.
A vőfély a vőlegény távollétében a menyasszony oltalmazója. Ennek történelmi jelentősége is van:
A szerb nép öt századon keresztül a török hatalom és erőszak alatt szenvedett, akkor többször megtörtént, hogy a törökök a távolabbi határok lakodalmas kocsiakat megtámadták és a menyasszonyt elrabolták. Olyankor a devernek kellett életével és vérével védelmezni a menyasszonyt.
Ha a férj háboruba ment, a vőfély oltalmában hagyta vissza nejét.
A jökevény lakodalmas seregben találkozik néha egy-egy pajzán ifjú, ki a dever boszantására a vőlegény távollétében és mialatt ő a többi ifjusággal táncol, elrabolja a menyasszonyt. Akkor köteles azt pénzért kiváltani, az összeget megbatározza az első násznagy (kúm).
A nászbed közben a dever feladata a menyasszonynak fiatalabb nővérét, vagy rokonát, ki legközelebb igényt tarthat férjhez menni, egészen váratlanul az asztalra emelni, hogy lássák a jelenlevő ifjak, melyik leány körül kell ezután fardozniok.
Ha a vendégek között van egy agglegény, a pajzán ifjuság székestől együtt föl emeli és addig nem teszi le, míg meg nem esküszik, hogy egy év lefolyása alatt megnősül.
A szerb népnél, úgy mint más nemzeteknél, divik a jegyes pár ajándékokkal való elhalmozása; különösen a násznagyok értékes selyemruhákat szoktak ajándékozni, melyekkel letakarva áll a jegyespár a templomban a szertartás alatt.
Némely vidéken, különösen Dalmáciában és Montenegroban a vendégek tartják ki a lakodalmat, már előre összebeszélnek, hogy mit fognak hozni. Egyik család ad egy ökröt, a másik egy hizót, a harmadik tésztafélét, a negyedik italokat stb. és a háziasszonynak egyéb teendője nem marad, mint sütni, főzni, a terítés és felszolgálás után látni. Természetesen a lakodalom addig tart, amíg enni-inni való van.
Továbbá ezen országokban még az is szokás, hogy a menyasszony mindjárt a templomi szertartások befejezte után a vőlegény lakására vitetik és a lakodalmas vendégség két csoportra oszlik, az egyik megy a jegyes párral, a másik a szülői házban jegyes pár nélkül tovább mulat. A két násznagy és a vőfély a jegyes párral megy még, ha ez más helységbe is vonul.

D. Emilia.

A vasuti pénztárnál.

— Megtörtént. —

Sok bolond is történik a világon, miért ne történhetet volna a pacseri paraszttal is, aki benn járt a bajmoki marhavásáron. Otthon — úgy beszélte — az Ajzic zsidóval mézarszékét nyitottak. Azért ment el a bajmoki vásárra, hogy borjút vegyen.
El is ment a baromvásárra s aztán nagy alku és áldomás után szerzett magának egy borjút is. Úgy, ahogy kiverte a vasuti állomásig, ott aztán oda kötötte egy tőkéhez, míg ő a pénztárhoz ment jegyet váltani magának — meg a borjunak.
— Ni, hallja az ur, mennyiért visz el a gőzös Pacsérára egy borjút?
— Egy forint husz krajcárért.
Nagyot csóvál parasztunk a fején.
— Nem lehet a', téved az ur, hiszen a borjunak még csak fél jegy dukál.
— Egy forint husz krajcár, a másik pénztárnál.
— Nem megyek én. Pénz, pénz az urnak is! Csak nem veti talán meg?
— Csak keveset beszéljen bátyám — szölt a pénztárnok — nem érek rá.
— De érjen rá az ur, ha borjuról van szó. A fél jegyet fizetem, oszt meg van.
A pénztárnok elnevette magát s aztán még sem állotta meg szó nélkül.
— Hát mit akar na?
— A borjuért fizetni.
— Egy forint husz krajcár fog érte járni.
— Ugyan ne komédiázzon az ur, mondom, hogy borjuról van szó — fél jegy jár annak.
— Hát hogy-hogy?
— Ugy instálom, hogy a fiamért is fél jegyet fizettem a multkor, a borjum sincs még tíz éves. Legyen igazságos az ur s ne fizetessen velem annyit, mint amennyit egy felnőt marháért szokás fizetni.

—II.

István g.

A szánt...
vaszi buza,
elvetette. Ez
A burg...
szokták válog
Isten teremté
az a termés
tt. Már ezé
míg kellő ba
ból táplálkoz
a táplálék: t
szól az is, h
szükséges a
hanem valój
gumókat, hog
de ugy hogy
A teny
minőségére.
fejletlen, an
valót, hanc
Az áll
siessünk. Vá
Ha reg
nem szabad
A kor
gyékénytaká
ták lassank
ismét rakjuk
A gyüm
paljunk. A t
A szőlő
lással, metsz
A méh
eleségük, g
kaptarok elé
A tyuk
meleg helye
nyirkos föld
a fészket k
gyünk egy k

H.

Dr.

BITT

a k

3028. sz.

Pál

Pivno
javadalmaz
Folya
szerelt kor
nyujtsák b
Hódsá

3-1

Arv

A néh
Zomborbai
fekvő, 4:7
és udvarb
az internet
évi mája
veresen cl
Bána
két hó ala
Zomb

2-1

1184. sz.

Kupu
360 firt
állásra pá
Folya
nyeiiket f
nyujtsák
Apat

2-1

Közgazdaság.

István gazda tanácsai április hóra.

A szántóföldön az idén megkéstünk ugyan a tavaszi buza, rozs, zab vetéssel, de talán már mindenki elvetette. Ezután a burgonyára és tengerire jön a sor.

A burgonya ültetéshez leginkább az apró gumókat szokták válogatni; de ez nagyon rossz szokás. Minden Isten teremtesinek, legyen az akár állat, akár növény, az a természete, hogy a szülőkre, növénynek a magra ut. Már ezért is; de meg azért, mert a kis növényke, míg kellő bajtást nem hoz, gyökérre nem kap, a gumóból táplálkozik, az apró burgonyában pedig kevés léven a táplálék: nem szabad apró burgonyát ültetni. Emellett szól az is, hogy a kis gumók leginkább éretlenek. Nem szükséges ugyan épen a legnagyobb gumókat ültetni, hanem válogassuk ki a közepeseket. Az igen nagy gumókat, hogy pazarlást ne kövessünk el, elvagdalthatjuk, de úgy hogy a csirák ne sérüljenek meg.

A tengeri vetésnél is nagy gondunk legyen a mag minőségére. A csó két végéről, ahol rendszeren hibás, fejletlen, apró szemek vannak, ne szedjünk magnak valót, hanem csak a csó közepéről.

Az állatok legelőre való bajtásával ne nagyon siessünk. Várjuk meg míg a legelő felszikkad.

Ha reggel deres a fű, míg a dér fel nem szárad, nem szabad a jószágot rá engedni.

A konyhakertben a melegágyról az ablakot, vagy gyékénytakarót napos időben szedjük le, hogy a palánták lassankint a szabad levegőhöz szokjanak, de éjjelre ismét rakjuk fel.

A gyümölcsösben és faiskolában hernyózzunk, kapáljunk. A magról nevelt vad csemetéket áttűtjük.

A szőlőben a tavaszi munkákkal: nyitással, kapálással, metszéssel, ojtással iparkodni kell.

A méhek megkezdik a fásitást. Ha még nincs eleségük, gondoskodjunk arról. Ivóvizet is tegyünk a kaptárok elé.

A tyukok kezdenek kotlani. A kotlóknak védett, meleg helyen csináljunk fészket. A fészket legjobb a nyirkos földre rakni, hogy a tojás ki ne száradjon. Ha a fészket kosárba vagy ládába csináljuk, az aljára tegyünk egy-két hant nyirkos földet.

Rombay Dezső.

HIRDETÉSEK.

Felelős szerkesztő:

Dr. BALOGHY ERNŐ,

köz- és váltó-ügyvéd.

Laptulajdonos és kiadó

BITTERMANN ANDOR.

Hirdetések

felvételnek

a kiadóhivatalban.

3028. sz. 1895.

Pályázati hirdetmény.

Pivnica községében 300 frt évi fizetéssel javadalmazott irnoki állásra pályázat nyitattik. Folyamodók felhivatnak, hogy kellőleg felszerelt kérvényeiket hozzám **április hó 25-ig** nyújtsák be.

Hódsághon, 1895. évi április hó 4-én.

Hipp Dezső,
szolgabíró.

3-1

Arverési hirdetmény.

A néhai Gyalokay Rozália hagyatékát képező, Zomborban, Flórián-utca és Széchenyi-körút sarkán fekvő, 437. számú ház. a hozzá tartozó két kert és udvarból álló 810¹² □ öl beltelekkel együtt az itteni telekkönyvi arverési teremben **1895-ik évi május hó 7-én d. u. 3 órakor** bírói arverésen el fog adatni.

Bánatpénz 201 frt 60 kr, a többi vételár két hó alatt fizetendő le.

Zombor, 1895. évi április hó 11-én.

Lippert Ferenc,
ügyvéd.

2-1

1184. sz. 1895.

Pályázat.

Kupuszina községben üresedésben levő és 360 frt fizetéssel egybekötött irnok-végrehajtói állásra pályázatot hirdetek.

Folyamodók szabályszerűen felszerelt kérvényeiket **folyó hó 30-ig** ezen szolgabírósnál nyújtsák be.

Apatin, 1895. április hó 8-án.

Főszolgabíró h. t.

Jeisel Henrik,
szolgabíró.

2-1

684. szám.

1895.

Pályázati hirdetmény.

Bács-Vaskút községében üresedésben álló rendőrvetési állásra 400 frt o. é. évi fizetés, havi utólagos kifizetés feltétele mellett ezzel pályázat hirdetettik olyképen, hogy a kérvények **folyó évi április hó 20-ig** Bács-Vaskút község elöljáróságához kellően felszerelve beiktatva és pedig sajátkezűleg magyar nyelven írt kérvényébe csatolandó katonai könyve, esetleg végelbocsátója és illetőségi vagyon és erkölcsi bizonyítványa.

A megválasztandó rendőrvetési ruháit, szóval teljes ruházatát sajátjából tartozik fedezni a szerelvényeken kívül.

A beérkezett kérvények a bajai tek. szolgabírói hivatalhoz fognak beiktatni, ahol az állás kinyerésére három egyén ki fog jelöltetni és a választás napja kitűzve, mely nap a kijelöltekkel közöltetni fog, hogy a választási helyen a jelöltek személyesen megjelenhesse-nek, magukat az elnök urnak és a képviselőtestületnek bejelentessék.

A rendőri teendők és egyéb dolgok a fenálló szabályok értelmében teljesítendő.

Kelt Bács-Vaskuton, 1895. évi április hó 2-án.

Pacher Béla, **Rutser István,**
jegyző. 3-2 bíró.

ELADÓ

16 darab Szalay Károly-féle cs. és kir. szabadalmazott

szivattyús kút,

összesen vagy egyenként jufányos áron. Bővebb értesítés nyerhető: **PEKÁNOVITS ANDRÁS-nál** Zomborban, kinél a szivattyúk megtekinthetők. 3-3

3443. sz. 1895.

Pályázat.

Bács-Bodrogh vármegye Petrovác, Kiszács és Glozán községekből alakult és Petrovác székhellyel bíró körállatorvosi állásra pályázatot nyitok.

Felhívom a pályázni kívánókat, miszerint állatorvosi oklevéllel felszerelendő kérvényüket **folyó évi május hó 4-ig** alulírottál nyújtsák be, mert a később érkezők figyelembe vehetők nem lesznek.

A javadalmazás áll: 600 frt, továbbá a husszemle díjak, a körhöz tartozó községekbe ingyenes előfogat és a választást megelőzőleg egyezségileg megállapítandó látogatási díjakból.

Ujvidéken, 1895. évi április hó 4-én.

Kolozsváry Sándor,
főszolgabíró.

504. szám.

kig. 1895.

Pályázati hirdetmény.

Ó-Szivac községénél leköszönés folytán megüresedett községi gyalogrendőri állásra ezzel pályázat hirdetettik.

Evi javadalmazás 270 forint havi utólagos részletekben.

Kellőképen felszerelt kérvények **folyó évi április hó 20-ig** alulírott községi elöljáróságnál nyújthatók be.

Kelt Ó-Szivacon, 1895. évi április hó 1-én.

2-2

Az elöljáróság.

711. szám.

kig. 1895.

Hirdetmény.

Mélykut község alulírott elöljárósága ezzel közölni teszi, hogy a község batárában a vadászati jog **folyó 1895. évi augusztus 15. napjától 1901. évi február 15-ik napjáig,** vagyis hat egymásután következő évre **folyó évi április hó 25-én délután 3 órakor** a községhez tanácsstermben nyilvános szóbeli arverésen haszonbérbe fog adatni.

Az arverési feltételek a községi jegyzői irodában a hivatalos órák alatt betekinthezők.

Mélykuton, 1895. évi április hó 3-án.

Lajthay Benjámín, **Balog László,**
közs. jegyző. 2-2 közs. bíró.

1037. szám.

kig. 1895.

Hirdetmény.

Alulírott község elöljárósága pályázatot hirdet egy gyalogos rendőri állásra, melylyel havi utólagos részletekben utalványozandó 200 frt évi fizetés van kapcsolatban. Az előírt összes ruházatot és fegyverzetet a község saját költségén szerzi be.

Felhívom pályázni kívánókat, hogy kellően felszerelt kérvényeiket **folyó hó végéig** ezen községi elöljáróságnál nyújtsák be.

Kelt Bács-Szenttamáson, 1895. évi április hó 3-án.

2-1

Az elöljáróság.

Hirdetmény.

Korcsmai felszerelések és borok, üres hordók, kádak stb. kellékek jutányos áron **eladók,** esetleg a felszerelés **haszonbérbe is adatik** egy vagy több évre két korcsmai helyiséggel együtt. Bővebb értesítést ad

Utivits Mladen özvegye
Zomborban, Hunyady-utca.

2-1

462. szám.

kig. 1895.

Pályázati hirdetmény.

Rém községben egy 300 forint évi fizetéssel javadalmazott rendőri állás leköszönés folytán üresedésbe jött, melyre ezzel pályázatot nyitunk, felhívva a pályázni óhajtókat, hogy szabályszerűen felszerelt kérvényeiket Rém község elöljáróságánál **folyó évi április hó 30-ig** annál inkább adják be, mert a később érkező folyamodványok figyelembe vétetni nem fognak.

Rémen, 1895. évi április hó 5-én.

Hirmann, **Vancsura István,**
jegyző. 2-1 bíró.

Eladó bikák.

Schlesinger és Polákovits fekete-hegyi gazdaságában 14-15 hónapos kisjenői telivér magyar bikák eladók. Bővebbet a gazdasági intézőségénél **Feketehegyen.** 2-2

5022. sz.

tkvi 1895.

Árverési hirdetmény.

A zombori kir. törvényszék mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy Bács-Bodrogh vármegye árvapénztára végrehajthatóknak Riffner János végrehajtást szenvedő elleni 120 frt tőkekövetelés és járuléka iránti végrehajtási ügyében a zombori kir. törvényszék és járásbírósa területén lévő, Kernya községben fekvő, a kernyajai 172. sz. tjkvben Ackermann Gertrud férj. Herezog Ferencné nevében álló A. I. 1. sor (357-358.) hr 175 ö. i. sz. ház és 352 □ öl beltelekre az árverést 447 frtban ezzel megállapított kikiáltási árban elrendelte, és hogy a fennebb megjelölt ingatlan az **1895. évi július hó 8-ik napján délelőtti 10 órakor** Kernya községhez tartozó nyilvános arverésen a megállapított kikiáltási árban alul is eladatni fog.

Arverezni szándékozók tartoznak az ingatlan becsárának 10%-át készpénzben, vagy az 1881. évi LX. t. c. 42 §-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881. november hó 1-én 3333. sz. alatt kelt igazságügyminiszteri rendelet 8. §-ában kijelölt óvadékképes értékpapirban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881. LX. t. c. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

Kelt Zomborban, 1895. évi március hó 27-én.

A zombori kir. törvényszék mint telekkönyvi hatóság

Radány Péter,
kir. trvszéki bíró

4184. sz.

tkvi 1895.

Arverési hirdetmény.

A zombori kir. törvényszék mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy Bács-Bodrogh vármegye árvapénztára végrehajthatóknak Szu op János végrehajtást szenvedő elleni 180 frt tőkekövetelés és járuléka iránti végrehajtási ügyében a zombori kir. törvényszék (az apatini kir. járásbírósa) területén lévő, Dorozló községben fekvő, a dorozló 855. sz. tjkvben foglalt Lovász János és neje Teszits Éva nevében álló A. I. 1. sor 120. hr 117 ö. i. sz. ház és 241 □ öl beltelekre az árverést 706 frtban ezzel megállapított kikiáltási árban elrendelte, és hogy a fennebb megjelölt ingatlan az **1895-ik évi június hó 28-ik napján délelőtti 10 órakor** Dorozló községhez tartozó nyilvános arverésen a megállapított kikiáltási árban alul is eladatni fog.

Arverezni szándékozók tartoznak az ingatlan becsárának 10%-át készpénzben, vagy az 1881. évi LX. t. c. 42 §-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881. évi november hó 1-én 3333. sz. alatt kelt igazságügyminiszteri rendelet 8. §-ában kijelölt óvadékképes értékpapirban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881. LX. t. c. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

Kelt Zomborban, 1895. évi március hó 27-én.

A zombori kir. törvényszék mint tkvi hatóság

Radány Péter,
kir. trvszéki bíró.

BITTERMANN NÁNDOR és FIA
KÖNYV- ÉS KÖNYOMDAI INTÉZETE
ZOMBORBAN
A VÁRMEGYE PALOTÁJÁBAN.

Közszégi nyomtatványokból nagy raktár.

Papir- és írószerek a bevásárlási áron.

Könyvkötőmunkák elfogadtatnak és a kiállítási áron szállítanak.

Községeknek három havi hitel.

A „BÁCSKA” kiadóhivatala.

Telefon szám: 18.

PLUTOS

kitűnő izomerősítő bedörzsölés, verseny, futó, gazdasági lovak s egyéb gazdasági állatok részére.

Preservatívumként használva az izmokat rugalmassá s az állatot kitartóvá teszi.

Fáradtság, kimerülés, izületi s izomszűz vagy lobos bántalmaknál, ugyintén sántaság, merevség és vállbénaság eseteiben egészen biztosan hat.

Az állatok izomzatában a fáradtság, ellankadás folytán tudvalevőleg tejsav képződik, ha az elernyedtt állatok végtagjai, a mellékelt utasítás értelmében, bedörzsöltenek ezen szerrel, a képződmény gyorsan felszívódik s az izmok rugalmassága gyorsan visszatér.

E megbecsülhetlen gazdasági kincs egyedüli raktára:

TÁRCZAY ISTVÁN
GYÓGYSZERTÁRA ZOMBORBAN.
Egy üveg ára 1 frt 20 kr. 5 üveg ára 5 frt.

PÁLYÁZAT.

Bács-Bodrogh vármegye Kiszács községében megírt jégző állásra pályázatot nyitok.

Felhívom a pályázni kívánókat, miszerint a magyar nyelven kívül a tót nyelvből is letett jégzői szigorlatukat, valamint életkorukat és eddigi szolgálataikat igazoló okmányokkal felszerelt kérvényüket **foljó évi április hó 24-ig** hozzám annál inkább nyujtsák be, minthogy a később érkező kérvények figyelembe vehetők nem lesznek.

A jégző javadalmazása áll:

1. Kézpénz fizetés 600 frt.
2. Szabad lakás.
3. 5 hold 134 □ öl szántóföldből, mely után az adót a jégző viseli.
4. 20 □ méter kemény tűzifa beszállítással.
5. 24 ingyenes előfogat 4 mértföldön belüli használása.
6. A házi szükséglet gabonájának örlése.

Ujvideken, 1895. évi április hó 2-án.

Kolozsváry Sándor,
főszolgabíró.

Méltóztassék olvasni!

ROSENFELD IGNÁC

ódon-árúk raktára
Zomborban, Zrinyi-utca.

Ajánlja magát a n. é. közönségnek mindenemű ódon férfi- és gyermek-ruhák, fehérnemű, régiségek és minden e szakba vágó tárgyak megvételére a legmagasabb árak mellett.

Egyuttal batorodom a n. é. közönség hecessé nyelmet felhívni nagy raktáramra, új férfi- és gyermek-ruhákban (a tavaszi és nyári idenyre) a legfinomabbtól a legolcsóbbig, különösen nagy választék gyermek-ruhákban (costümök) a lelegeánsabb kivitelben a legolcsóbb árak mellett. **ódon ruhák ujakra becsereitlenek.**

Videki megrendelések a legnagyobb pontossággal eszközöletnek; írásbeli vagy személyes meghívásra üzletileg, személyesen bárhol, sőt vidékre is mindenkinék rendelkezésre állók.

Teljes tisztelettel
Rosenfeld Ignác.

Keil Alajos-féle

Padlózat-fénymáz
(Glasur)

Arany-fénymáz

Viaszk-kenőcs

Heindhofer Róbertnél Zomborban.

legkittűnőbb mázólo-szer puha padló számára. 1 nagy palaék ára 1 frt 35 kr. 1 kis palaék ára 68 kr.

képkerekek stb. bevaranyozására. Egy kis palaék ára 20 kr.

legjobb és leggyorsabb becsereítő-szer kemény padló számára. Egy kötséggé ára 60 kr.

Mindenkor kapható: 12-5

3385. sz. 1895.

Pályázat.

Bács-Bodrogh vármegye Ó-Soóvé, Uj-Soóvé, Kulpin és D.-Szt-Iván községekből alakult és Ó-Soóvé székhellyel bíró körállatorvosi állásra pályázatot nyitok.

Felhívom ennél fogva a pályázni kívánókat, miszerint minősítéstüket igazoló állatorvosi oklevéllel felszerelendő kérvényüket **foljó évi május hó 4-ig** alulírottál nyujtsák be, mert a később érkezők figyelembe vehetők nem lesznek.

Az állatorvos javadalmazása 600 frt fizetés, a szabályrendeletileg megállapított husszemle díjak, továbbá a körhöz tartozó községekbe ingyenes előfogat és a községekkel a választást megelőzőleg egyezségileg megállapítandó látogatási díjak.

Ujvideken, 1895. évi április hó 4-én.

Kolozsváry Sándor,
főszolgabíró.

9333. sz.
alisp. 1895.

Árlejtési hirdetmény.

Bács-Bodrogh vármegye alispánja részéről ezennel közbírré tétetik, hogy az alább megnevezett munkák biztosítása céljából **foljó évi április hó 19-ik napjának (péntek) reggeli 9 órakor** a vármegye székházának kistermében zárt ajánlati versenytárgyalás fog tartatni, a melyre a vállalkozni kívánók ezennel meghívatnak.

A biztosítandó munka a következő és pedig:

A bajmok-pacsér-ó-morovicai törvényhatósági utnak „sabari” avagy ehez hason, vagy jobb minőségű terméskő alapzattal és ugyanazon minőségű terméskőből való kavicsozással ellátott müttá leendő kiépítése; egy utkaparóház felépítése és egy darab a vármegye tulajdonába átmenendő utsimító henger beszerzésének kötelezettsége mellett.

1. A kiépítendő utvonalon hossza 12,985 folyóméter.
2. Ezen biztosítandó munkát előirányzati összege 167,195 frt 75 kr.
3. Leteendő óvadék 8500 frt.

Vállalkozónak az építés folyama alatt a földmunka, az alapozás és a kavicsolás aránylagos haladásához képest benyújtandó kereseti kimutatás alapján részletfizetéshez van igénye. A munka teljes befejezése és sikeres felülvizsgálata után pedig neki a még kijáró egész vállalati összeg készpénzzel fog kifizettetni.

A munkát befejezésének határideje 1895-ik évi november hó 1., illetve 1896. évi október hó 15-ében állapítatik meg, vagyis az ajánlatok alternative teendők akként, hogy, ha a kérdéses ut kiépítési munkálatai ez évi november hó 1-ig és az esetre, ha azok 1896. évi október hó 15-ig készítettnek el, mily ár követeltek?

A vármegye fentartja magának a jogot, hogy a versenyzők közül, a vármegye érdekét szem előtt tartva, tekiutet nélkül az elért eredményre — szabadon választasson.

Cak és kizárólag azon ajánlatok fognak figyelembe vétetni, melyek a költségvetésileg meghatározott „sabari”, avagy ezzel hason vagy jobb minőségű kőanyag szállítására tétettek.

Ezen felsorolt munkákra vonatkozó írásbeli ajánlatok, melyekben az illető versenyző vagyis vállalkozni kívánónak neve, polgári állása, rendes tartózkodási helye, továbbá az ajánlatok egységi és összes vállalati árak és pedig az utóbbiak ugy számokkal, mint betűkkel is kiirandók és a melyekben a fentebb meghatározott mennyiségű biztosíték készpénzben, vagy a budapesti tőzsdén jegyzett és névértékig terjedő árkelet szerint számított elfogadható értékpapirokban okvetlenül csatolandó és **foljó évi április hó 18-ik napjának délutáni 5 órájáig** a vármegye alispánjára címezve nyujtandók be.

Versenyzők ajánlatukhoz a köfajból megfelelő és peccséttel ellátott mintaköveket tartoznak bemutatni és amennyiben ezt elmulasztják, ugy ajánlatuk figyelembe nem fog vétetni. Az ajánlatok ugy adandók be, hogy mindegyiknek borítékára a szükségesek világosan feljegyzendők, megjegyeztetvén, hogy a kitett határidőn túl beérkező, vagy az előirt kellekeket bármi tekintetben nélkülöző ajánlatok, valamint az utóajánlatok figyelembe vétetni nem fognak. Az ajánlatottevők ajánlatukban tartoznak kijelenteni, hogy az illető vállalatuk vonatkozó részletes árlejtési feltételeket és egyéb kapcsolatos előirányzati okmányokat tökéletesen ismerik.

A letett biztosítékot a vállalkozó a megajánlott és elfogadott vállalati összeg 10%-nak megfelelőleg kiegyészíteni tartozik.

Végül megjegyeztetik, hogy a vonatkozó részletes árlejtési feltételek és egyéb kapcsolatos műszaki okmányok a vármegyei építészeti hivatal hivatalos helyiségében, a rendes hivatalos órák alatt megtekinthetők.

Kelt Zomborban, 1895. évi március hó 30-án.

Schmausz Endre,
alispán.

Tenyészbikák

8 darab 2, 3 és 4 éves mezőhegyesi és rasztinai származású, valamint fésűs szőrű **tenyészkosok** eladók

Rosenberg Adolfnál Bács-Almásán.

ÚJ ÜZLET.

Áruház a „Gólyához.”

HIRSCHENHAUSER és KOVÁCS
ZOMBORBAN,

a korzón, a Falcione-féle alapítványi házban.

Divat, rövid-, szőtt-áru és pipereüzlet.

Mindennemű férfi- és női fehérnemű, nap- és esőernyők, nyakkendők, ugy játékszerek.

Szabó kellekek.

UJDONSÁGOK:

Női s gyermek-kalapok a legujabb párisi divat szerint.

Szabott árak.